

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Türkiye’de Dış Ticarete Standardizasyon Uygulamaları

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

Türkiye’de Dış Ticarete Standardizasyon Uygulamaları

Sanayi Şubesi

İSTANBUL SANAYİ ODASI
Sanayi Şubesi

ISBN 975-512-951-0
1. Baskı, 1000 Adet

Haziran 2005
İstanbul

İstanbul Sanayi Odası Yayınları No: 2005/05
Sanayi Şubesi
Meşrutiyet Cad. No: 118
Tepebaşı 34430 İstanbul

Tel: (212) 252 29 00 (pbx)
Faks: (212) 249 39 63

Baskı
Erlər Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
Tel: (0212) 249 53 93 (0212) 251 60 41 - 42 (0212) 244 22 75
Fax: (0212) 249 29 77
<http://www.erlermatbaa.com.tr>

İÇİNDEKİLER

Sunuş	1
Amaç ve Kapsam	2
1- ULUSLARARASI, BÖLGESEL VE ULUSAL STANDARDİZASYON ÇALIŞMALARI VE İLGİLİ KURULUŞLAR	3
1.1 Standardizasyon ve Standart	3
1.2 Uluslararası Standardizasyon Kuruluşları	3
1.3 Avrupa Standardizasyon Kuruluşları	3
1.4 Ulusal Standartlar ve Türk Standartları Enstitüsü (TSE)	4
2- ULUSLARARASI TİCARETTE TEKNİK ENGELLER (GATT-DTÖ)	4
2.1 DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşmasının Temel Prensipleri	6
2.2 Avrupa Birliği'nde Malların Serbest Dolaşımı	7
2.3 Türkiye'nin GATT-DTÖ Anlaşmalarına Uyumu	9
3- DIŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON UYGULAMALARI	9
3.1 İhracatta Standardizasyon	10
3.2 İthalatta Standardizasyon	11
3.2.1 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/1)	11
3.2.1.1 Yüksek Riskli Ürünler	11
3.2.1.2 Orta Derecede Risk Taşıyan Ürünler	11
3.2.1.3 Düşük Riskli Ürünler	12
3.2.2 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/2)	12
3.2.3 Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Yakıt ve Atıklara İlişkin Tebliğ (2005/3)	12
3.2.4 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/4)	13
3.2.5 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/5)	13
3.2.6 Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasallara İlişkin Tebliği (2005/6)	14
3.2.7 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/7)	14
4- AB TEKNİK MEVZUATI ÇERÇEVESİNDE KULLANILAN BAZI İŞARETLEMELER	14
4.1 CE İşareti	14
4.2 E İşareti	17
4.3 π İşareti	17
4.4 (3) Ters Epsilon İşareti	17
4.5 Ölçü Aletlerinin Metrolojik Kontrollerinde Kullanılan İşaretlemeleler	18
5- DIŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON UYGULAMALARI ÇERÇEVESİNDE KULLANILAN BAZI BELGELER	20
5.1 AQAP (Allied Quality Assurance Publications)	20
5.2 ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi	20

5.3	GMP (Good Manufacturing Products)	21
5.4	TSE Belgesi (Türk Standartlarına Uygunluk Belgesi)	21
5.5	TSEK Belgesi (Kalite Uygunluk Belgesi)	21
5.6	Tip Onayı Belgesi	21
6-	AB TEKNİK MEVZUAT UYUMUNUN DIŞ TİCARETTE	
	STANDARDİZASYON UYGULAMALARINA ETKİŐİ	22
6.1	AB Teknik Mevzuatına Uyum Sürecinde Standartlar	22
6.1.1	Teknik Fonksiyonu İtibariyle Standartlar	22
6.1.2	Hukuki Enstrüman Olarak Standartlar	22
6.1.3	İthalatta Standardizasyon Uygulamaları Yönüyle Standartlar	23
6.2	CE İşareti Taşınması Gereken Ürünlerin İthalatında Standardizasyon	24
6.3	AB Dışındaki Ülkelerden Yapılacak İthalat İçin Uygulanacak Yeni Sistem	25
6.3.1	Üçüncü Ülkelerden Yapılan İthalattaki Uygunluk Değerlendirme Faaliyetlerine İlişkin Konsey Tüzüğü (339/93/EEC)	25
6.3.2	Konsey Tüzüğüne Uyum ile Elde Edilecek Sonuçlar	26
7-	PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ	27
7.1	AB'de Piyasa Gözetimi ve Denetimi	27
7.2	Türkiye'de Piyasa Gözetimi ve Denetimi	28
EKLER		
	Ek 1- 4703 Sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun	30
	Ek 2- Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik	38
	Ek 3- CE İşareti Taşınması Gereken Ürünlerin İthalatına İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2004/9)	50
	Ek 4- 339/93/EEC Konsey Tüzüğü	52
KAYNAKLAR		60

SUNUŞ

1 Ocak 1996 tarihinde ülkemiz ile Avrupa Birliği (AB) arasında gerçekleştirilen Gümrük Birliği'nin 1/95 ve 2/97 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararları ile AB teknik mevzuatının hukuk sistemimize dahil edilmesi hükme bağlanmıştır. Bu tarihten itibaren kamu kurumları tarafından yürütülen çalışmalarla AB teknik mevzuatının önemli bir bölümü mevzuatımıza kazandırılmıştır. Mevzuatın yürürlüğe girmesi ile birlikte Dış Ticarete Standardizasyon uygulamalarında değişiklikler gündeme gelmiştir. Bu değişim sürecinin önümüzdeki dönemde de devam edecek olması nedeniyle sanayicimiz için büyük önem taşıtmaktadır.

Bu alışma ile, Dış Ticarete Standardizasyon uygulamaları açısından bir geçiş sürecinin yaşandığı dönemde üyelerimize, mevcut ve gelecekte gündeme gelecek uygulamalar hakkında bilgiler aktarılması hedeflenmiştir.

Odamız Sanayi Şubesi tarafından yapılan çalışma, kamu yönetiminin ilgili birimlerinin değerlendirmelerine sunularak görüşleri alınmıştır. Görüşleri alınan; Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Mdrlğu, Avrupa Birliği Genel Mdrlğu, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ller ve Standartlar Genel Mdrlğu, Sanayi Genel Mdrlğu, Türk Standardları Enstitüsü, Türk Akreditasyon Kurumu ve Telekomünikasyon Kurumu'ndan, çalışmanın hazırlanması aşamasında katkılarını esirgemeyen; Nuri ztrk, Osman Demirkaya, Tunga Gkhun, Ergül Gkhun, Cengiz Batıgün, İbrahim Yüksel, Ayfer Aydın, Arzu Cihan ile Sanayi Őubemiz mensuplarına ve özellikle bu çalışmayı hazırlayan Uzman **Ömer Baysan**'a teşekkür ederiz.

Çalışmanın günümüzde önemi daha da artan dış ticaret ve standartlar konusunda sanayicilerimize yararlı olmasını dileriz.

Dr. Mehmet KABASAKAL

İstanbul Sanayi Odası

Genel Sekreteri

AMAÇ VE KAPSAM

Türkiye’de Dış Ticarete Standardizasyon uygulamaları, Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı, ilgili Yönetmelik ve Tebliğler çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu uygulamaların amacı, dış ticarete uygulanacak teknik mevzuat, spesifikasyon ve standartların uluslararası ticarete teknik engel teşkil etmesini önlemek, ticaret hacmini arttırmak ve ürünlerden kaynaklanabilecek insan, hayvan ve çevre sağlığına tesir edebilecek olumsuzlukları bertaraf etmektir. Bunun yanı sıra, ihracatta ürünlerin dış ülkelerdeki iyi şöhretini muhafaza etmek ve dış alıcıların ürünlerimizi tercih etmesini sağlamak, ithalatta ise, ithal malları ile ülkemizde üretilen ürünler arasında oluşabilecek haksız rekabeti önlemek amaçları güdülmektedir.

Dış Ticarete Standardizasyon uygulamaları, özellikle ithalat sürecinde, mevzuatın gerek içeriği gerekse uygulanması yönüyle önemli, ancak birbirinin karşısı iki problemi beraberinde getirmiştir. Ülkemizde zorunlu standart kapsamında yer alan hammadde ve yarı mamul ithalatında, Dış Ticarete Standardizasyon mevzuatı gereğince yapılan uygunluk değerlendirme işlemlerinde muafiyet hususlarına rağmen yaşanan gecikmeler, sanayinin üretim planlarının aksamasına, maliyetlerin artmasına ve teslimat sürelerinde gecikmelere yol açarak ciddi problemlerin yaşanmasına neden olmaktaydı. Diğer taraftan, 3. Dünya ülkelerinin uyguladığı devlet sübvansiyonları ile herhangi bir standarda uygun olmayan ucuz ve kalitesiz ürünlerin ülkemize girmesi, haksız rekabete yol açmakta ve doğal olarak sanayicimiz tarafından Dış Ticarete Standardizasyon mevzuatının daha katı uygulanması yönünde talepler gündeme getirilmekteydi.

2004 yılında revize edilen İthalat Tebliğleri, bu konuda Avrupa Birliği’ndeki (AB) uygulamalara benzer bir yaklaşım getirerek ürünleri taşıdıkları risklere göre sınıflandırmıştır. Bu yeni uygulama ile, bu alandaki sorunlar bir ölçüde giderilmiştir. Öte yandan, 1.1.1996 tarihinde AB ile Türkiye arasında gerçekleştirilen Gümrük Birliğinin 1/95 Sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) AB teknik mevzuatının hukuk sistemimize dahil edilmesini hükme bağlamış, 2/97 Sayılı OKK ise, bu mevzuatın listesi ve uygulama koşullarını belirlemiştir.

AB teknik mevzuatının hukuk sistemimize entegrasyonu, Dış Ticarete Standardizasyon uygulamalarında önemli ve köklü değişiklikler getirmektedir. Bahsi geçen değişimin sancılarının yaşandığı şu günlerde, bu kitap ile Türkiye’de Dış Ticarete Standardizasyon uygulamalarının dünü, geçiş dönemi içinde olduğumuz bugünü ve geleceğine yönelik bir bakış açısı ve değerlendirme sunulmaktadır. Ancak, takdir edilmelidir ki gelecekte Dış Ticarete Standardizasyon uygulamalarının öngörülenden çok daha farklı bir şekilde cereyan etmesi mümkündür. Amacımız, bu yayınlı dış ticarete standardizasyon uygulamaları hakkında bilgi eksikliğini gidermek ve gelecekte oluşabilecek değişikliklere ilişkin bir yorum getirerek sanayimize katkıda bulunmaktır.

1. ULUSLARARASI, BÖLGESEL VE ULUSAL STANDARDİZASYON ÇALIŞMALARI VE İLGİLİ KURULUŞLAR

1.1. Standardizasyon ve Standart

Standardizasyon, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı'nın (ISO) tanımıyla; "Belirli bir faaliyetle ilgili olarak ekonomik fayda sağlamak üzere bütün ilgili tarafların yardım ve işbirliği ile belirli kurallar koyma ve bu kuralları uygulama işlemidir. Standardizasyon tüketicinin kaliteli ve ekonomik ürünleri talep etmesi sonucu olarak ortaya çıkan bir faaliyettir. Standardizasyonun üreticiye, tüketiciye ve ekonomiye olan yararlarının yanı sıra, insan hayatı için hayati öneme haiz olan çevreyi koruma yönünden de çok büyük faydaları bulunmaktadır.

Standart ise, standardizasyon çalışması sonucu ortaya çıkan belge veya doküman olarak tanımlanabilir. Standartlar bilimsel, teknik ve deneysel çalışmaların kesinleşmiş sonuçlarını esas alır. Bugün dünyada standartlar ürün, hizmet, sistem, performans, güvenlik gibi çeşitli konularda ulusal, bölgesel ve uluslararası standart kuruluşları tarafından hazırlanmaktadır.

1.2. Uluslararası Standardizasyon Kuruluşları

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (International Organization for Standardization-ISO), Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (International Electrotechnical Commission-IEC) ve Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunication Union-ITU) uluslararası alanda standart yapma faaliyetlerini yürüten kuruluşlardır.

IEC, elektrik, elektronik ve ilgili teknolojiler konusunda uluslararası standartları oluştururken, ITU, telekomünikasyon alanındaki uluslararası standartları hazırlamaktadır. ISO ise, IEC ve ITU'nun çalışma konuları dışında kalan tüm alanlarda standardizasyon çalışmalarını yürüten en büyük kuruluştur.

1.3. Avrupa Standardizasyon Kuruluşları

Avrupa standardizasyon kuruluşları da standardizasyon konuları açısından uluslararası standardizasyon kuruluşlarıyla benzer bir yapı arz etmektedir. Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (European Committee for Electrotechnical Standardization-CENELEC), Avrupa'nın elektroteknik alanındaki standartlarını hazırlamaktadır. Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü (European Telecommunications Standards Institute-ETSI) ise, telekomünikasyon sektöründeki standart çalışmalarını yürütmektedir. CENELEC ve ETSI'nin faaliyet alanına giren konuların dışındaki tüm standartlar, Avrupa Standardizasyon Komitesi (European Committee for Standardization-CEN) tarafından hazırlanmaktadır.

1.4. Ulusal Standartlar ve Türk Standardları Enstitüsü (TSE)

Her türlü madde ve mamul ile usul ve hizmet standartlarını hazırlamak amacıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesinde 16 Ekim 1954 tarihinde Türk Standardları Enstitüsü kurularak çalışmalarına başlamıştır.

Kısa adı ve markası TSE olan Enstitü, 18 Kasım 1960 tarih ve 132 sayılı Kanunla bugünkü tüzel kişiliğe haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen bir kamu kurumu niteliği kazanmıştır. Bu günlerde TSE kuruluş kanunun uluslararası standart kuruluşlarının yapıları dikkate alınarak güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir. Türk Standardları Enstitüsünün yapısı incelendiğinde, en üst yönetim ve karar organının Genel Kurul olduğu gözlemlenmektedir. Yönetim Kurulu TSE'nin yürütme organı olup, üç yıl için seçilen bir Başkan ve dört üyeden oluşmaktadır. Denetleme Kurulu, TSE'nin hesaplarını ve bununla ilgili faaliyetlerini denetlemekle yükümlüdür. Teknik Kurul, Enstitüce hazırlanan standart tasarımlarını kabul eden teknik bir organdır, söz konusu standart tasarımları, standardın ilgili olduğu alanda uzman olan kişilerden oluşan İhtisas Kurullarında hazırlanmaktadır.

Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını alır. Bu standartlar ihtiyari olup, standardın ilgili olduğu Bakanlığın onayı ile mecburi kılınabilir. Bir standardın mecburi uygulamaya alınabilmesi için Türk Standardı olması gereklidir. Mecburi kılınan standartlar Resmi Gazete'de yayınlanır.

Türk Standardları Enstitüsü, temel fonksiyonu olan standart hazırlama faaliyetlerini, İhtisas Kurulları adı verilen organlar vasıtasıyla yerine getirmektedir. Türk standartlarının hazırlanmasında, standart ve standardizasyon ile ilgili tüm tarafların (üretici, tüketici, üniversiteler, kamu, sivil toplum örgütleri v.b) görüşlerinin alınması ve standartların bu görüşlerin değerlendirilmesi sonucunda yayınlanması prensibi ile hareket edilmektedir.

Standart hazırlama faaliyetlerinin daha çağdaş bir yapıya kavuşturulması amacıyla, 2004 yılında İhtisas Kurullarına ilaveten "Ayna Komiteleri" kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Ayna Komitelerinin temel amacı; ulusal, bölgesel veya uluslararası standart hazırlama faaliyetlerine ilgili tüm tarafların aktif katılımını sağlamak, standart hazırlama faaliyetleri konusunda tüm ilgili tarafları bilgilendirmek, resmi ülke görüşünü belirlemek ve bu görüşlerin uluslararası /bölgesel standartlarda yer almasını sağlamaktır.

2. ULUSLARARASI TİCARETTE TEKNİK ENGELLER (GATT-DTÖ)

2. Dünya Savaşı öncesinde uluslararası ticaret, yoğun korumacı politikaların izlendiği, ülkeler arasında önemli uygulama farklılıklarının bulunduğu ve bunun sonucu haksız rekabetin yaşandığı bir dönem olarak göze çarpmaktadır.

2. Dünya Savaşının hemen ertesinde sanayileşmiş ülkeler, dünya pazarlarında serbest ticaretin geliştirilmesi, ticarete rekabetçi bir ortamın oluşturulması ve uluslararası ticaret kurallarının oluşturulması ve yönetilmesi amacıyla, 1948 yılında "Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması" yaygın adıyla GATT kurallarını ortaya koymuşlardır.

GATT, dünya ticaretinin serbestleştirilebilmesi için, tarifelerin (Gümrük vergisi ve benzerleri) ve tarife dışı engellerin (kotalar, ithalat yasakları ve teknik engeller) azaltılması ile ilgili düzenlemeler getirmiştir. Bu çerçevede, 1973-1979 yılları Tokyo Turu görüşmeleri ve daha önce yapılan altı GATT Turu görüşmelerinde olduğu gibi, Tarifelerde geniş ölçüde indirimler sağlanmıştır.

GATT kuralları ve tamamlayıcı Anlaşmaları, 1986-1994 yılları arasında gerçekleştirilirken Uruguay Turu görüşmelerinde dünya ticaretinin değişen koşullarını karşılamak için gözden geçirilmiş ve güncellenmiştir. GATT metninin yanı sıra, süreç içerisinde GATT uyarınca alınan kararlar ve Uruguay Turunda geliştirilen bazı mutabakatlar, GATT 1994 olarak bilinmektedir. Tarım, tekstil, sübvansiyon, anti-damping, korunma önlemleri ve diğer konularda ayrı Anlaşmalar kabul edilmiştir. Söz konusu Anlaşmalar GATT 1994 ile birlikte mal ticaretine ilişkin Çok Taraflı Anlaşmaların unsurlarını oluşturmaktadır. Uruguay Turu, hizmetler ticareti ve ticaretle bağlantılı fikri ve sınai mülkiyet haklarına ilişkin yeni kurallar bütünü kabul edilmesi ve 1 Ocak 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) kurulmasıyla sonuçlanmıştır. Uruguay Turu görüşmelerinde ortaya çıkan DTÖ sistemi, temel olarak aşağıdaki Anlaşmaları içermektedir.

- Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT 1994) ve bağlı Anlaşmaları da dahil olmak üzere, Mal Ticaretine İlişkin Çok Taraflı Anlaşmalar
- Hizmetler Ticaretine İlişkin Genel Anlaşma (GATS)
- Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS)

GATT-DTÖ süreci incelendiğinde, 1948 yılında ilk görüşmelerde Tarife Dışı Engellere çok genel bir referansta bulunulduğu gözlemlenmektedir. Tarife Dışı Engellerin serbest ticaret üzerindeki etkilerini inceleyen GATT çalışma grubunun yürüttüğü araştırma sonucunda, teknik engellerin Tarife Dışı Engeller içerisinde ihracatçılar tarafından karşılaşılan en geniş kategoriye oluşturduğu ortaya çıkmıştır. Bu çerçevede, 1979 yılı GATT Tokyo görüşmelerinden sonra, 32 GATT üyesi "Ticarette Teknik Engeller" konusunda bir Anlaşma imzalamıştır. Anlaşma ile ortaya çıkan "Standartlar Kodu" teknik düzenlemelerin, standartların ve uygunluk değerlendirme prosedürlerinin hızlandırılması konusunda kurallar ortaya koymuştur. Bu çalışmalar, Uruguay Turu görüşmelerinde de devam etmiş ve DTÖ bünyesindeki "Ticarette Teknik Engeller Anlaşması" Tokyo görüşmelerini güçlendirmiş ve bu hükümlere açıklık getirmiştir.

Genel olarak teknik engeller, ülkeler arasındaki standart, teknik düzenleme veya uygunluk değerlendirmeleri farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Ticarette teknik engeller; ülkelerin, uluslararası ticaret alanında temel gerekleri (insan can ve mal güvenliği ve sağlığı, hayvan veya bitki yaşam veya sağlığı ile çevre ve tüketicinin korunması vb.) gerekçe göstererek aldıkları önlemlerin (teknik düzenleme, standartlar) amacından saparak ticareti kısıtlayıcı bir

nitelik kazanmasıdır. Özellikle, GATT müzakereleriyle birlikte tarife oranlarının tedricen azaltılması, başta gelişmiş ülkeler olmak üzere, dış ticaret açığı veren veya ulusal üreticilerini dış dünyanın rekabetinden korumak isteyen ülkeleri; insan sağlığı, mal ve can güvenliği, çevrenin korunması gibi gerekçelerle çeşitli önlemler almaya yönelmiştir. Zamanla bu önlemler, uluslararası ticareti engelleyecek düzeye gelmiştir. Bunun önüne geçebilmek amacıyla Dünya Ticaret Örgütü tarafından Ticarete Teknik Engeller Anlaşması (TTE) oluşturulmuştur.

2.1. DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'nın Temel Prensipleri

DTÖ Teknik Engeller Anlaşması; teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi alanlarında serbest ticareti engelleyen korumacı nitelikteki uygulamaları ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Anlaşmanın temel unsurlarını şöyle sıralamak mümkündür.

- İlgili alandaki uygulamalarda mevcut ise uluslararası standartların ve uluslararası standart kuruluşlarının tavsiyelerinin baz alınması,
- Teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesinde yerli ve ithal ürünlerin hem maliyet hem de prosedür yönünden eşit şartlara tabi tutulması ve ayırım yapılmaması,
- Üyeler arasında özellikle yeni oluşturulan düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi konularında karşılıklı haberleşme ve fikir değişiminin sağlanması,
- Aynı amaçlara yönelik olmaları şartıyla ülkelerin teknik düzenlemeler, standartlar ve uygunluk değerlendirmesi alanlarındaki farklı uygulamalarını karşılıklı olarak tanımaları,
- Gelişmekte olan ülkelerin yetersiz koşullarının göz önünde bulundurulması ve bu ülkelere teknik yardım yapılması.

DTÖ Anlaşması uluslararası standartları teşvik etmekte ve üye ülkelerde uygulamaların bu standartlarla uyum içinde yapılmasını öngörmektedir. Uluslararası standartlara uygun olarak yapılmış düzenlemelerin teknik engel oluşturmayacağı kabul edilmektedir. Üye ülkelerin uluslararası standartlardan ancak hayati çıkarılarını içeren ve aşağıda belirtilen koşullarda sapmalarına izin verilmektedir:

- Yanıltıcı uygulamaların engellenmesi,
- İnsan sağlığı ve güvenliğinin korunması,
- Hayvan ve bitki sağlığının korunması,
- Çevrenin korunması.

Bu koşulların dışında bir ülke teknolojik ve coğrafi şartlardan ötürü bu standartların uygulanmasından vazgeçebilmektedir.

Bu uygulamada, mevcut bir uluslararası standart bulunmaması halinde uygulamayı getiren ülke diğer üyeleri uygun bir süre içinde haberdar etmek ve gerektiğinde bilgilendirmek zorundadır. Acil durumlarda herhangi bir ara süre kullanılmamaktadır. Üye ülkelerdeki standardizasyon kuruluşları “İyi Davranış Hükümlerine” uymak zorundadır. Bu hükümlerin amacı, standardizasyon kurumlarını yeni teknik engeller ortaya çıkarmayacak şekilde disipline etmektir.

Uygulamalarda gelişmekte olan ülkelerin yetersizlikleri göz önünde bulundurulmakta ve bu ülkelere teknik yardım yapılması ve bu devletlerin uluslararası standardizasyon kuruluşlarıyla birlikte çalışması teşvik edilmektedir.

2.2 Avrupa Birliği’nde Malların Serbest Dolaşımı

Avrupa Birliğini kuran Roma Antlaşması, Birlik içinde malların serbest dolaşımının sağlanması amacıyla, gümrük vergisi ve eş etkili vergilerin yanı sıra, üye ülkeler arasındaki miktar kısıtlamaları ve eş etkili bütün tedbirleri yasaklamıştır.

Ancak, aynı Antlaşmanın 36. maddesinde bir istisnaya yer verilerek, bu kuralın üye devletlerin genel ahlak, kamu güvenliği, kamu düzeni, insan, hayvan ve bitki sağlığı ve güvenliği gibi nedenlerin haklı kıldığı ithalat ya da ihracat yasaklaması veya kısıtlaması getirmelerini engel oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır. Üye devletlerin Antlaşmanın bu maddesini sıkça kullanmaya başlayarak bir korumacılık vasıtası haline getirmeleri üzerine, Birlik Kurumları, ulusal düzenlemeler arasındaki farklılıklar nedeniyle ortaya çıkan ticarete teknik engellerin ortadan kaldırılması için bir Genel Program yürürlüğe koymuştur.

Klasik Yaklaşım olarak adlandırılan bu program ile, mevzuat düzeyindeki teknik kurullarla, eş etkiye sahip standartların tamamının uyumlaştırılması hedeflenmiştir. Ancak, her üye devletin kendi ulusal teknik düzenlemelerinin uyumlaştırma direktiflerinde yer almasını talep etmesi sonucu, bu direktifler en ince teknik düzenlemeleri dahi içerecek şekilde hazırlanmış; bu da üreticiyi tek tip üretime zorlamıştır. Bu düzenlemeler ayrıca hızla gelişen teknolojiye de ayak uyduramamıştır. Klasik Yaklaşımın en önemli eksikliklerinden bir diğeri ise, üye devletler arasında test ve belgelerin karşılıklı tanınması ile ilgili herhangi bir girişimde bulunulmamış olmasıdır. Klasik Yaklaşım bu zaafı nedeniyle başarılı olamayınca, Birlik Yeni Yaklaşım Politikasını ortaya koymuştur.

Temelinde, bir üye devlette yasal olarak üretilen ve piyasaya sürülen bütün ürünlerin ilke olarak diğer ülkelerde herhangi bir kısıtlamayla karşılaşmaksızın piyasaya sürülebileceği ilkesinin yer aldığı Yeni Yaklaşım Politikasının unsurları;

- Ürünlerin tek tek standartlarının uyumlaştırılması yerine birbirine benzeyen ürünlerin

aynı grupta toplanarak bir Direktif ile asgari sağlık ve güvenlik koşullarına ve cvrenin ve tüketicinin korunmasının gereklerine uygunluğunun sağlanması,

- Standartlar yoluyla teknik özelliklerin belirlenmesinin bu konuda yetkin uluslararası ve ulusal standart yapma kuruluşlarına bırakılması (CEN, CENELEC; ETSI gibi),
  - Standartların zorunlu değil, ihtiyari olması,
- şeklinde ortaya konmuştur.

1987 yılında imzalanan Avrupa Tek Senedi ile uygulamaya konan ve ye devletler arasındaki fiziki, mali ve teknik engellerin tamamen ortadan kaldırılmasını amaçlayan “İç Pazarın” tamamlanması sürecinde hız kazanan Yeni Yaklaşım Politikası, test ve belgelendirme işlemlerinin de sisteme dahil edilmesini ngren Global Yaklaşım ile desteklenmiştir.

Global Yaklaşıma göre; belirli ürünlerin test ve belgelendirme işlemlerinin (Uygunluk değerlendirme) ye devletlerdeki uzman kuruluşlara yaptırılması ve bu kuruluşların şeffaflığının ve güvenilirliğinin sağlanması amacıyla da bunların akredite edilmesi söz konusudur. Bu crevede, ülkemizde de uygunluk değerlendirme faaliyetlerini akredite etmek amacıyla 4 Kasım 1999 tarihinde yayımlanan 4457 Sayılı Kanunla Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) kurulmuştur.

Akreditasyon işlemi crevesinde, her ye devlet kamusal veya özel nitelikte kendi akreditasyon kuruluşlarını kurmakta; akreditasyon kuruluşları da test ve belgelendirme işlemlerini yapabilecek laboratuvar, belgelendirme ve muayene kuruluşlarını değerlendirmekte, onaylandığı taktirde ilgili kamu otoritesi tarafından AB Komisyonuna bildirilmektedir. Komisyon gerekli incelemeyi yaptıktan sonra uygun görürse “Onaylanmış Kuruluş” (Notified Body) statüsü kazanan bu kuruluşları AB Resmi Gazetesinde yayınlamaktadır.

Her ye devlette birden fazla olabilen kamu ya da zel Onaylanmış Kuruluşlar uygunluk değerlendirme faaliyetlerini ancak onaylandıkları alanlar için gerçekleştirebilirler. Bazı direktiflerin kapsamı ck geniş olduğu için, ilgili kuruluş direktifin kapsadığı bttn ürünler için değeril, sadece bir kısmı için onay almış olabilir. Onaylanmış Kuruluşlar uygunluk değerlendirmesini direktiflerde belirtilen prosedürlere uygun şekilde yürütmektedirler. Bu prosedürlere de Modüler Yaklaşım crevesinde belirlenmiştir. Modüler Yaklaşıma göre, uygunluk değerlendirmesi, modül adı verilen prosedürlere dayanılarak yapılmaktadır.

2.3 Türkiye'nin GATT-DTÖ Anlaşmalarına Uyumu

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Kuruluş Anlaşması ve eki Anlaşmalar Türkiye tarafından 26.1.1995 tarih ve 4067 sayılı Kanun ile onaylanmış ve 3.2.1995 tarih ve 95/6225 sayılı Kararname ile 31.12.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Söz konusu Anlaşmaya taraf devletler aynı zamanda, bu paket içinde yer alan "Ticarette Teknik Engeller Anlaşmasına (TTE) da taraf olmuşlardır. Dış Ticarette standardizasyon uygulamaları ilk olarak 1985 yılında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan Tebliğlerle yürütülmeye başlamıştır. İhracat ve ithalatta standardizasyon ve uygunluk değerlendirmesine yönelik faaliyetleri tek mevzuat altında toplamak, uygulamalara etkinlik getirmek, ayrıca bu faaliyetlerin uluslararası anlaşma ve teamüllere uygun olarak yürütülmesini sağlamak amacıyla taşıyan Dış Ticarette Standardizasyon Rejimi Kararı, bu Karara dayalı Yönetmelik ve Tebliğler, Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarette Standardizasyon Genel Müdürlüğü tarafından 9 Mart 1995 tarih ve 22222 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 8 Nisan 1995 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Daha sonra, Gümrük Birliği'nin gerektirdiği bazı düzenlemelerin yapılmasına imkan verecek mekanizmalarla genişletilmiş olarak, Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon (DTTDS) Rejimi adıyla 01.02.1996 tarihinde yeniden yayımlanmıştır.

Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi ile ithalat ve ihracat alanındaki uygulamalar Dünya Ticaret Örgütü Anlaşması'ndan doğan yükümlülüklerle uygun hale getirilmiştir. Bu suretle, Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği Kararı çerçevesinde, Türkiye'nin AB standardizasyon sistemine geçişi için tanınan 5 yıllık sürede doğabilecek boşluk giderilerek, DTTDS Rejimi, AB mevzuat uyumu için bir geçiş rejimi olarak uygulamaya konmuştur.

Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi ile, iç piyasada Türk Standardına uygunluğu zorunlu bulunan ürünlerin, ithalatında da, Türk standardına veya uluslararası standarda uygun olmaları zorunluluğu getirilmiştir. Söz konusu uygulama ile; yerli sanayimiz standart dışı ve ucuz ithal ürünlerin haksız rekabetinden, tüketicimiz de kalitesiz ürünlerden korunmaya çalışılmıştır.

3. DIŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON UYGULAMALARI

Dış Ticarette Standardizasyon uygulamalarının hukuki temelini, 8/1/1996 tarih ve 96/7794 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı'nın 2. maddesinin (a) ve (b) bentleri ile Dış Ticarette Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği'nin 11. maddesi oluşturmaktadır.

Dış Ticarete Standardizasyon uygulamalarının genel amacı; dış ticarete uygulanacak teknik mevzuat, spesifikasyon, ve standartların uluslararası ticarete teknik engel teşkil etmesini önlemek ve ticaret hacmini arttırmaktır. Genel amacın yanı sıra, ihracatta ürünlerin dış ülkelerdeki iyi şöhretini muhafaza etmek ve dış alıcıların ürünlerimizi tercih etmesini sağlamak, İthalatta ise, ithal malları ile ülkemizde üretilen ürünler arasında oluşabilecek haksız rekabeti önlemek, ithal ürünlerden kaynaklanabilecek insan, hayvan ve çevre sağlığına olumsuz tesir edebilecek hususları bertaraf etmek amacıyla gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, gerek ihracat gerekse ithalat uygulamalarında ürünlerin ilgili teknik düzenleme, spesifikasyon ve standartlara uygunluğu, ilgili kuruluşlar tarafından denetlenmektedir.

3.1. İhracatta Standardizasyon

İhracatta standardizasyon uygulamaları, Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Söz konusu Yönetmeliğin Ek 1'inde yer alan yaş meyve ve sebze, bitkisel yağlar, pamuk ve kurutulmuş meyvelerden oluşan ürünler ihracat aşamasında standardizasyon denetimine tabi tutulmaktadır.

İhracatta standardizasyon denetimleri için Dış Ticaret Müsteşarlığına (DTM) bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlıklarına müracaat edilmesi gerekmektedir. Grup Başkanlıklarının bulunduğu bölge ve illerin listesi söz konusu Yönetmeliğin Ek 2'sinde yer almaktadır.

Yönetmelik hükümlerine göre; ihraç edilecek ürün Yönetmeliğin Ek 1'i içerisinde yer alan bir ürün ise, ihracatçı veya temsilcisi standardizasyon denetimi için Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri Grup Başkanlığına müracaat etmelidir. Müracaat sonrası Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri en geç yirmi dört saat içerisinde ihraç edilecek ürünü, ilgili tüzük veya standardında belirtilen kriterler çerçevesinde tetkik eder. Eğer ürün, ilgili tüzük veya standardına uygun görülürse, ihracatçıya Gümrüklere ibraz edilmek üzere **Kontrol Belgesi** verilir. İhraç edilecek ürünün Kontrol Belgesinin bulunmaması, süresinin geçmiş olması, ambalajlarının üzerinde parti numarası ve diğer resmi işaretleme bilgilerinin bulunmaması halinde ilgili Gümrük İdaresince söz konusu ürünün ihracatına izin verilmez. Denetime konu olan ürünler ve ilgili standartlar ile denetim hususları, ayrıntılı bir şekilde Yönetmelikte açıklanmaktadır.

Aşağıdaki durumlarda, gümrük idarelerince Kontrol Belgesi aranmaz:

a) İhraç edilecek ürünle ilgili **Ticari Kalite Denetim Yeterlilik Belgesi**'nin ve gerektiğinde malın özelliğine göre Müsteşarlıkça istenebilecek ilave belge ve/veya

analiz raporlarının, anılan belge sahibi imalatçı-ihracatçılar tarafından ilgili gümrük idaresine ibrazı halinde,

- b) Yurt dışında inşaat, tesisat ve montaj işi alan müteahhitler tarafından, işçilerinin ihtiyacı olan zorunlu standartlar kapsamındaki maddelerin ihracatında, ilgili merci tarafından düzenlenecek ihraç müsaadesinin ilgili gümrük idaresine ibrazı halinde,
- c) Hariçte İşleme Rejimi kapsamında yapılacak ihracatta,
- d) Bedelsiz ihracatta.

(2004/28) **Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği'nde**, Ticari Kalite Denetim Yeterlilik Belgesi verilecek ürün ve ürün grupları, belge alması gereken firmaların sahip olması gereken asgari koşullar, belgeli firmaların mükellefiyetleri ve denetleme şartları ile sorumluklarına ilişkin düzenlemeler ayrıntılı bir şekilde ifade edilmektedir.

Not: İhracatta standardizasyon ile ilgili mevzuata, www.dtm.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

3.2. İthalatta Standardizasyon

İthalatta standardizasyon denetimleri, Dünya Ticaret Örgütünün Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'na uygun olarak, can ve mal güvenliği, tüketicinin korunması ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla gerçekleştirilmektedir. İthalatta uygunluk değerlendirme işlemleri, bir başka deyişle standardizasyon denetimleri, kontrol kapsamındaki ürünler dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığınca (DTM) yayımlanan Tebliğlerin hükümleri gereğince gerçekleştirilmektedir.

3.2.1 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/1): Söz konusu Tebliğ, ürünlerin risk dereceleri dikkate alınarak üç ayrı ürün grubu ve buna bağlı standart listesi belirlenerek oluşturulmuştur. Genel anlamda bir çok sınai ürünün ithalatta uygunluk değerlendirmesi prosedür ve şartlarını açıklayan bu Tebliğ, risk derecelerine göre ürünleri yüksek, orta ve düşük riskli ürünler olarak sınıflandırarak her biri için ayrı bir uygunluk değerlendirme prosedürü öngörmektedir. Buna göre;

3.2.1.1 Yüksek Riskli Ürünler: Tebliğin Ek1 no.lu listesi kapsamında yer alan ürünlerin uygunluk değerlendirme işlemleri, ilgili standart, Yönetmelik ve Teknik Belgeye göre ürün spesifikasyonlarının ve teknik özelliklerinin Türk Standartları Enstitüsü tarafından test edilmesi ile değerlendirilir.

3.2.1.2 Orta Derecede Risk Taşıyan Ürünler: Tebliğin Ek 2 no.lu listesinde yer alan ürünler olup, bu kapsamda bir ürün ithal edilirse, ilgili standardına göre bir defaya mahsus olarak test edilen ürün, gerekli görülen haller dışında, tipi, türü, sınıfı, menşei ithalatçısı ve üreticisinin aynı olduğu müteakip ithalatlarda tekrar teste tabi tutulmamaktadır. Ancak, ithalatçının test edilen partiden sonra yaptığı ithalatlarda,

ürünlerin test edilen ürünlerle aynı ve ilgili mevzuata uygun olup olmadığının kontrolü amacıyla, her takvim yılı içinde bir defa olmak üzere, ithal edilen ürünlerin herhangi bir partisinden alınacak numuneler uygunluk değerlendirmesine tabi tutulur. Bu şekilde yapılan uygunluk değerlendirmesinden olumsuz sonuç alınan ürünlerin ithalatçıları tarafından daha sonra ithal edilecek aynı G.T.İ.P. numaralı ürünler, arka arkaya gelecek partilerden alınacak numuneler uygun çıkıncaya kadar kontrole tabi tutulur. Bu uygunluk sağlandıktan sonra tekrar normal uygulamaya geçilir.

3.2.1.3 Düşük Riskli Ürünler: Tebliğin Ek 3 no.lu listesinde yer alan ürünlerin uygunluk değerlendirme işlemleri, evrak üzerinden gerekirse test yapılmak suretiyle gerçekleştirilir.

Bu çerçevede, 2005/1 Tebliği kapsamında bir ürün risk derecesine göre hangi liste kapsamında yer alıyorsa, buna göre belirlenmiş uygunluk değerlendirme prosedürü izlenerek standardizasyon denetimine tabi tutulmaktadır.

Türk Standardları Enstitüsü tarafından yapılan uygunluk değerlendirme işlemleri sonucunun olumlu sonuçlanması halinde, ithalatçıya gümrüklere ibraz edilmek üzere "Uygunluk Belgesi" verilir. Uygunluk değerlendirmesinden olumsuz sonuç alınması halinde ise, Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından ret sebeplerini de içeren bir yazı ithalatçı firma, gümrük idaresi ve Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğüne verilerek bu mevzuat hükümleri gereği malın ithaline izin verilmez.

Söz konusu Tebliğ; kapsamında yapılacak ithalatlarla ilgili hükümleri, uygunluk değerlendirme işlemlerine taraf olan kuruluşların izlemesi gereken prosedürleri ve düzenlenecek belge ve raporları ve uygunluk değerlendirme işlemleri ile ilgili muafiyet hususlarını detaylı bir şekilde düzenlemektedir.

3.2.2 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/2): 2005/2 Tebliği, ithal edilen ürünün Tebliğin Ek 1 no.lu listesinde yer alan bitkisel ve hayvansal ürünleri kapsamaması halinde, ilgili standartlarına uygun olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu Tebliğ kapsamında ithal edilen ürünün ticari kalite ve standartlara uygunluğu, Dış Ticaret Müsteşarlığına bağlı Dış Ticarete Standardizasyon Denetmenleri tarafından kontrol edilir. Yapılan denetimin olumlu sonuçlanması halinde ithalatçıya Gümrüklere ibraz edilmek üzere "kontrol belgesi" verilmektedir. Kontrol belgesi bulunmayan malların ithaline izin verilmemektedir.

3.2.3 Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Yakıt ve Atıklara İlişkin Tebliğ (Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği 2005/3): Söz konusu Tebliğ, Tebliğin Ek I ve Ek II/A-B sayılı listelerinde yer alan yakıt, atık ve metal hurdaların ithalatında, bu yakıt atık ve metal hurdaların çevrenin korunması yönünden

uygunluğunu “kontrol belgesi” ile belirler. Tebliğin Ek III’ünde yer alan atıkların ithalatı yasaktır.

2005/3 Tebliğinin Ek I ve Ek II/A-B listeleri kapsamındaki ürünler ithal edilmek istenildiği takdirde kontrol belgesi alınabilmesi için, Çevre ve Orman Bakanlığı’nca istenecek taahhütname ve Tebliğde istenen bilgi ve belgelerle birlikte malların ihracatçı ülkede çıkış işlemleri tamamlanmadan önce, söz konusu Bakanlığa başvurulması gerekmektedir. Ayrıca, Çevre ve Orman Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde, eşyanın ilgisine teslimi öncesinde uluslararası şirket veya resmi kuruluşlardan denetim isteyebilmektedir.

Tebliğin Ek II/C listesinde yer alan atıkların ithalatı için, bu atıkların çevreye karşı duyarlı bir şekilde kullanılacağına belgelenmesi halinde, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından süresi 1 yıl olan “Uygunluk Yazısı” verilmektedir. Uygunluk Yazısının alınabilmesi için Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından istenen bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat edilmesi gerekmektedir. Uygunluk Yazısı ile her parti ithalat için düzenlenecek analiz belgesinin gümrük idaresine ibrazı halinde, Ek II/C listede yer alan atıklar için Kontrol Belgesi aranmamaktadır.

3.2.4 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/4): Bu Tebliğ ekinde yer alan Ek I, Ek II/A-B-C ve Ek III listeleri kapsamındaki; ilaç ve kozmetik sanayiinde kullanılan hammadde, madde, mamul ve müstahzarlarının ithalatında, bu maddelerin insan sağlığı ve güvenliği yönünden uygunluğu, “kontrol belgesi” ile belirlenmektedir. Kontrol Belgesi Sağlık Bakanlığı tarafından verilmektedir.

3.2.5 Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/5): Tebliğ eki listelerde (Ek I, Ek II/A-B, Ek III, Ek IV, Ek V/A-B, Ek VI-A) yer alan ürünlerin ithalatında ilgili gümrük idaresince Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen Kontrol Belgesi aranır. Kontrol Belgesi alınması için; Kontrol Belgesi Formu (Ek VII), proforma fatura veya fatura ile ürünün çeşidine göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nca istenebilecek diğer belgelerle birlikte adı geçen Bakanlığa veya bu Bakanlığa yetki verilen taşra teşkilatına başvurulur.

Tebliğ eki (Ek II-C ve VI-B) sayılı listelerde yer alan ürünlerin ithalatında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nca düzenlenen Kontrol Belgesi aranmaz. Ancak, bu ürünlerin ithalatına, Ek II-C listede yer alan ürünlerin insan ve hayvan sağlığı yönünden, Ek VI-B listede yer alan ürünlerin ise gıda güvenliği yönünden uygunluğunun adı geçen Bakanlık veya Bakanlığın yetkili birimlerince tespit edilmesi koşuluyla izin verilmektedir. Damızlık harici canlı hayvanlar ile hayvan maddelerinin ithalatında Kontrol Belgesi alınabilmesi için yapılan başvurularda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan “Damızlık Harici Canlı Hayvanlar ile Hayvan Maddelerinin İthalatında

Kontrol Belgesi Düzenlenmesi İçin Aranacak Belgeler Hakkında Tebliğ (Tebliğ No. 2000/32)” ile “Damızlık Harici Canlı Hayvanlar ile Hayvan Maddelerinin İthalatında Kontrol Belgesi Düzenlenmesi İçin Aranacak Belgeler Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No. 2004/8)” hükümleri uygulanır. Kontrol Belgesine istinaden ithal edilmek istenen maddelerin ilgisine teslimi aşamasında insan sağlığı ve güvenliği, hayvan ve bitki varlığı ve sağlığı yönünden uygunluğunun Bakanlık veya Bakanlığın yetkili birimlerince tespit edilmesi halinde, bu maddelerin ithalatına izin verilmektedir.

3.2.6. Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Kimyasallara İlişkin Tebliğ (Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği 2005/6):

Bu Tebliğin Ek I-A-B sayılı listesinde yer alan kimyasalların ithalatında, bu kimyasalların çevrenin korunması yönünden uygunluğu, “Kontrol Belgesi” ile belgelenir. Bu Tebliğin Ek II sayılı listesinde yer alan kimyasalları ithal etmek isteyenlerin ise, Çevre ve Orman Bakanlığından “Kimyasal Madde İthalat Belgesi” almaları zorunludur.

Ek III sayılı listede yer alan kimyasalların ithalatı yasaktır.

3.2.7. Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/7):

Söz konusu Tebliği içerisinde yer alan maddelerin Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi, Dahilde İşleme Rejimi, Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi ve Geçici İthalat Rejimine tabi tutulması halinde, gümrük idarelerince, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunca düzenlenen “Uygunluk Belgesi” aranmaktadır.

Not: Kitabımızın 3. Bölümünde 2005 yılında yayımlanan Dış Ticarete Standardizasyon Tebliğleri özet olarak açıklanmıştır. Söz konusu mevzuatın tümüne ve 2005 yılı öncesi yayımlanan ve halen yürürlükte olan Tebliğlere detaylı ve güncel olarak www.dtm.gov.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

4. AVRUPA BİRLİĞİ TEKNİK MEVZUATI ÇERÇEVESİNDE KULLANILAN BAZI İŞARETLEMELER

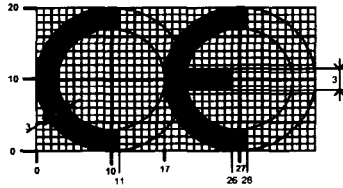
AB teknik mevzuatı, beraberinde mevzuata uygunluğu simgeleyen bir takım işaretlemeler getirmektedir. Bu işaretlemeler başlı başına bir çalışma konusu olup, AB tarafından oluşturulacak yeni direktiflerle bu işaretlerin sayısının artması muhtemeldir. Kitabımızın bu bölümünde, AB teknik mevzuatının gerektirdiği bazı işaretlemelere yer verilmektedir.

4.1. CE Uygunluk İşareti: Türkiye ile AB arasında 1.1.1996 yılında imzalanarak yürürlüğe giren 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) ile iki taraf arasında Gümrük Birliği tesis edilmiştir. Söz konusu kararın 8-11. maddeleri teknik mevzuat

uyumu ile ilgili olup, 8. Maddenin birinci fıkrası, Türkiye'nin kararın yürürlüğe girmesinden itibaren 5 yıl içinde AB teknik mevzuatını kendi iç yasal düzenlemelerine dahil etmesi gereğini hükme bağlamıştır. 1/95 sayılı OKK da belirtilen mevzuatın listesi ile bunların Türkiye tarafından uygulama koşulları ise, 21.5.1997 tarihli 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile belirlenmiştir.

Bugün itibarıyla, söz konusu mevzuat uyum çalışmaları çerçevesinde oluşturulan 28 adet yeni yaklaşım direktifi mevcuttur. Yeni Yaklaşım politikası ile basınçlı kaplardan gezi teknelerine, oyuncaklardan elektromanyetik uyumluluğa kadar hazırlanan 23 adet direktif kapsamındaki ürünlerin CE uygunluk işareti taşıma zorunluluğu vardır. Bu direktiflerin orijinal metinlerine www.newapproach.org/Directives/DirectiveList.asp internet adresinden ulaşılabilmektedir.

CE İşareti aşağıdaki şekilde sembolize edilmektedir.

CE işareti bir anlamda ürünün pasaportu işlevini görmekte ve bu işareti taşıyan bir malın teknik anlamdaki serbest dolaşımı sağlanmaktadır. Bu işaret; ilgili ürünün üretim amaçlarına ve kullanım kurallarına uygun kullanıldığı taktirde insan, çevre ve tüketiciye zarar vermeyeceğinin ve aynı zamanda birlikte çalışması öngörülen diğer ürünler üzerinde olumsuz bir etki yaratmayacağını kanıttır. AB, 23 direktif kapsamındaki ürünler için iç tüketime ve kullanıma yönelik olsa da CE işaretinin varlığını talep etmekte, aynı şekilde üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalatta da CE işareti aramaktadır.

Aşağıdaki tabloda, AB Teknik Mevzuatının CE işareti taşımasını öngördüğü direktiflerin listesi yer almaktadır. Söz konusu tabloda teknik mevzuattan ulusal mevzuatımıza aktarılan Yönetmeliklerin yayın durumu, uygulama tarihleri ve uyumdan sorumlu kamu kuruluşlarına ait bilgiler bulunmaktadır. **Söz konusu Yönetmeliklere www.iso.org.tr adresinden ulaşılabilmektedir.** CE işareti, Avrupa Birliği'nin uyulması mecburi olan yeni yaklaşım direktifleri kapsamında yer alan ürünlere yerleştirilen bir güvenlik işareti olduğundan, bahsi geçen mevzuat kapsamına giren ve AB ekonomik alanında üye ülkelere arz edilecek ürünlerin bu işareti taşıması zorunludur. CE işareti taşıması gerektiği halde taşımayan ürünlerin AB üyesi ülkelere ihracatı mümkün değildir. Türkiye'nin de Avrupa Birliği mevzuatını uyumlaştırarak uygulayacak olması nedeniyle, ulusal mevzuatımıza aktarılan ve uygulamaya giren AB direktifleri kapsamındaki ürünlerin yurtiçinde de piyasaya arzında bu işaret aranmaktadır. CE işareti ile ilgili ayrıntılı bilgiler, İstanbul Sanayi Odası tarafından yayınlanan ve web sayfasında da yer alan "Türkiye'nin Avrupa Birliği Teknik Mevzuatına Uyum Çalışmaları ve CE İşareti" isimli yayınından ve konu ile ilgili diğer internet sitelerinden temin edilebilir.

CE İŞARETİ KAPSAMINDAKİ TEKNİK MEVZUAT LİSTESİ VE TÜRKİYE'DEKİ UYUM DURUMU

	YÖNETMELİĞİN ADI	UYUMDAN SORUMLU KUR.	YAYIN DURUMU	UYGULAMA TARİHİ
1	Radyo ve Telekomünikasyon Terminal Cihazları (99/5/EC)	Türk Telekomünikasyon Kurumu	11.05.2003/25105	11.05.2005
2	Basınçlı Ekipmanlar (97/23/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	10.04.2002/24722	01.01.2004
3	Oyuncakların Güvenliği (88/378/EEC;93/68/EEC)	Sağlık Bakanlığı	17.05.2002/24758	17.11.2003
4	Otomatik Olmayan Tartı Aletleri (90/384/EEC;93/68/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	17.04.2002/24729	01.01.2004
5	Kişisel Koruyucu Ekipmanlar (89/686/EEC;93/68/EEC) (93/95/EEC;96/58/EEC)	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	09.02.2004/25368	09.02.2005
6	Vücuda Yerleştirilen Aktif Tıbbi Cihazlar (90/385/EEC;93/42/EEC 93/68/EEC)	Sağlık Bakanlığı	12.03.2002/24693	31.12.2003
7	Sivil kullanım için patlayıcılar (93/15/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	15.10.2002/24907	01.07.2003
8	Tıbbi cihazlar (93/42/EEC;98/79/EC)	Sağlık Bakanlığı	13.03.2002/24694	31.12.2003
9	Potansiyel Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipmanlar (94/9/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	27.10.2002/24919	31.12.2003
10	Açık Gerilim Cihazları (73/23/EEC;93/68/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	11.01.2002/24637	11.01.2003
11	İnşaat (Yapı) Malzemeleri (89/106/EEC;93/68/EEC)	Bayındırlık ve İskan Bakanlığı	08.09.2002/24870	01.01.2006
12	Elektromanyetik Uyumluluk (89/336/EEC;92/31/EEC 93/68/EEC) (98/13/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	02.06.2002/24773	02.06.2003
13	Yeni Sıcak Su Kazanları (92/42/EEC;93/68/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	31.03.2002/24712	01.01.2004
14	Makine Emniyeti (98/37/AT)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	05.06.2002/24776	05.12.2003
15	Gaz Yakan Cihazlar (90/396/EEC;93/68/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	01.04.2002/24713	01.01.2004
16	In Vitro Diagnostik Tıbbi Cihazlar (98/79/EC)	Sağlık Bakanlığı	14.10.2003/25259	14.04.2005
17	Dondurucular (96/57/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	22.01.2003/25001	31.12.2005
18	Gezi Amaçlı Tekneler (94/25/EC)	Denizcilik Müsteşarlığı	02.04.2002/24714	31.05.2005
19	Asansörler (95/16/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	15.02.2003/25021	15.08.2004
20	Yolcu Taşıma Amaçlı Kablo Üzerinde Hareket Eden Araçlar (2000/9/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	19.01.2005/25705	19.07.2009
21	Floresan Lambalarda Enerji Etkinliği (2000/55/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	02.05.2003/25096	15.01.2005
22	Açık Alanlarda Kullanılan Teçhizat Tarafından Oluşturulan Çevredeki Gürültü Emisyonu (2000/14/EC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	22.01.2003/25001	03.01.2006
23	Basit Basınçlı Kaplar (87/404/EEC;90/488/EEC;93/68/EEC)	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	31.03.2002/24712	01.01.2004

4.2. E İşareti: Türkiye, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Konseyi çerçevesinde 20 Mart 1958 tarihinde Cenevre'de imzaya açılan "Motorlu Kara Taşıt Araçları Malzeme ve Aksamının Onayı ve Bu Onayın Karşılıklı Tanınması için Müşterek Koşulların Kabulüne Dair Anlaşma"ya, 30 Haziran 1994 tarih ve 94/5822 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 27 Şubat 1996 tarihinden itibaren taraf olmuştur.

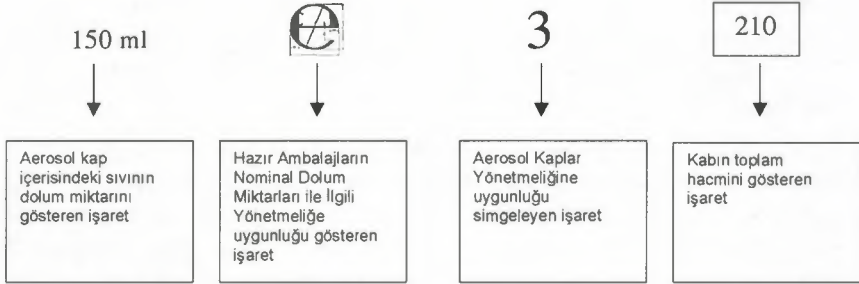
Anlaşmanın amacı, taşıt araçlarında sürücü ve yolcuların güvenliğini sağlamaktır. Anlaşmanın genel hükümleri çerçevesinde, Anlaşmanın ve buna bağlı konuların görüşüldüğü BM/AEK İç Ulaşım Komitesine bağlı eksper gruplarınca hazırlanan regülasyonlara uygunluk, "E Tip Onayı Belgesi" ile tescil edilmektedir. Bu onay belgeleri, ancak Anlaşmaya üye ülkelerin yetkili idarelerince verilebilmekte ve üye ülkelerin tamamında geçerli olmaktadır. Herhangi bir teknik regülasyon konusu mal ile ilgili E Tip Onayı Belgesi verilebilmesi için, belgeyi verecek ülkenin ilgili yönetmeliği uygulayacağını BM/AEK'ya bildirmiş olması gerekmektedir. Ayrıca, herhangi bir yönetmeliğe taraf olan ülke, yönetmeliğe uygun olmayan malzeme ve aksamın ve bunların monte edildikleri araçların ithalini ve satışını engelleyebilmektedir. Türkiye için E işaretini gösteren sembol E_{37} dir. Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Konseyi tarafından Türkiye için verilen numara 37'dir.

E_{37} İşareti: Otomotiv ürünlerinin ilgili AB direktifine uygunluğunu gösteren tip onayı işaretidir. Ülkemizde otomotiv aksam ve parçalarına ulusal tip onayı verilerek "e" işareti kullanılmaktadır. Ancak, Türkiye tarafından ulusal tip onaylarına verilen e_{37} işareti AB'de henüz tanınmamaktadır. Ülkemizde verilen tip onayı belgelerinin AB'de tanınmasına yönelik kamu kuruluşlarınca yapılan çalışmalar devam etmektedir.

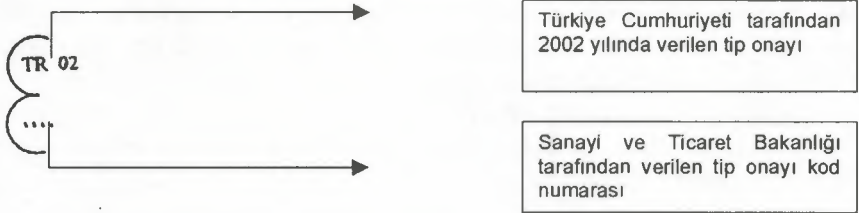
4.3. π İşareti: Karayolu ile tehlikeli mal taşımacılığına ilişkin (94/55/EC) ve Demiryolu ile tehlikeli maddelerin taşınması ile ilgili (96/49/EC) AB direktiflerinin öngördüğü işaretlemeler saklı kalmak kaydıyla, **Taşınabilir Basınçlı Ekipmanlar Direktifine (99/36/EC)** uygunluğu simgeleyen işarettir.

4.4. (3) Ters Epsilon İşareti: Avrupa Birliği'nin klasik yaklaşım politikası ile hazırlanmış olan Aerosol Kaplar Direktifinin (75/324/EEC) ulusal mevzuatımıza aktarılmasıyla oluşturulan Aerosol Kaplar Yönetmeliğine uygunluğu simgeleyen işarettir. Aerosol kaplarda bulunabilen işaretlere dair bir örnek aşağıda belirtilmiştir.

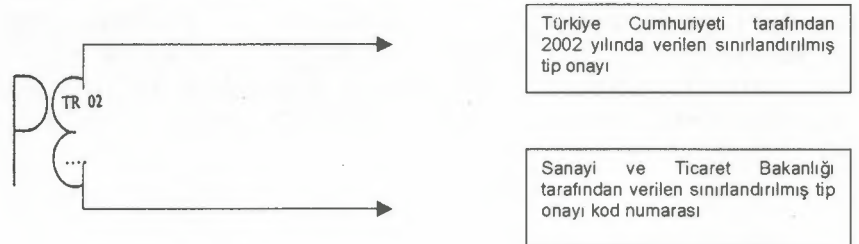
Örnek:

4.5. Ölçü Aletlerinin Metrolojik Kontrollerinde Kullanılan İşaretlemeler (71/316/AT) Tip Onayı İşareti: Bir ölçü aleti, Ölçü ve Ölçü Aletlerinin Metrolojik Kontrolleri İçin Genel Esaslara Dair Yönetmelik (71/316/AT) ile ürünün ilgili Yönetmeliklerde tip onayı için öngörülen kontrollerden muayene kuruluşu marifetiyle başarı ile geçmiş ise, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından söz konusu ölçü aleti tipi için bir tip onay belgesi düzenlenir. Tip onayı verilen ürünü imal eden firma aşağıda örneği verilen tip onay işaretini her ölçü aleti üzerinde göstermek zorundadır.

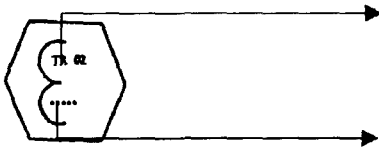
Sınırlandırılmış Tip Onayı İşareti: Ölçü aletleri ile ilgili Yönetmeliklerde öngörülmemiş yeni bir tekniğin uygulanması halinde sınırlı tip onayı verilir. Sınırlı tip onayı, iki yıl için geçerli olup, bu süre üç yıla kadar uzatılabilir.

Tip Onayından Muafiyet İşareti: Yönetmelik gereği, tip onayından muaf olan ölçü aletlerinde kullanılması gereken işarettir.

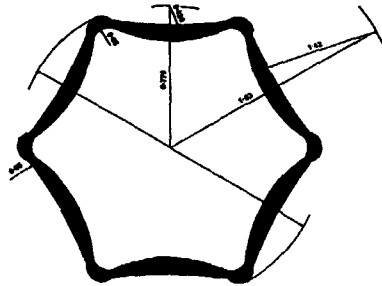
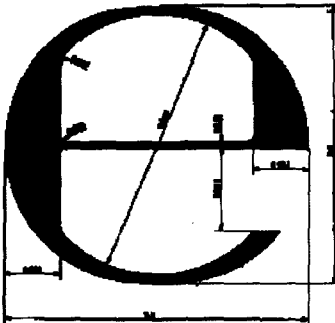
İlk Muayeneden Muaf Tip Onayı İşareti: Ölçü aletlerinde ilk muayeneden muaf olan ürünün alacağı işarettir.

Türkiye Cumhuriyeti tarafından
2002 yılında verilen ilk
muayeneden muaf tip onayı

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı
tarafından verilen tip onayı kod
numarası

Son Muayene İşareti: Ölçü aletlerinde son muayene işareti iki işaretin birleşmesinden meydana gelir. İlk işaret, aşağıda gösterildiği gibi "e" şeklindedir ve üst bölümünde ilk muayenenin yapıldığı ülkenin kodu ile gerek duyuluyorsa bölgesel bir sınıflandırmayı ifade eden bir veya iki rakam bulunur. Alt bölümünde muayene yapan kişi veya kuruluşun kod numarası bulunur. İkinci işaret, altıgen bir çerçeve içinde muayenenin yapıldığı yılın son iki rakamının yer almasından oluşur.

5. DIŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON UYGULAMALARI ÇERÇEVESİNDE KULLANILAN BAZI BELGELER

Diş Ticarete Standardizasyon mevzuatı çerçevesinde, özellikle söz konusu mevzuatın muafiyet ile ilgili hükümlerinde yer alan bazı ürün ve sistem belgelerinin açıklanması, mevzuatın sanayicimiz tarafından daha iyi anlaşılması ve uygulanması açısından yararlı olacağı düşünülmüőtür. Bu çerçevede; AQAP, ISO 9000, GMP, TSE, TSEK ve Tip Onayı belgeleri hakkında özet bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

5.1. AQAP (Allied Quality Assurance Publications): AQAP standartları 1963 yılında Amerika Birleőik Devletlerinde savunma teknolojisindeki yüksek kalite istemleri nedeniyle hazırlanan MIL-Q-9858 standardına dayanmaktadır. MIL-Q-9858, bitmiő ürünlerin muayeneye tabi tutulması yerine, üretim sisteminin muayeneye gerek bırakmayacak şekilde güvence altına alınması esasına dayanır. 1968 yılında MIL-Q-9858 standartları yerini, Amerika Birleőik Devletlerinde NATO için hazırlanan ve tüm NATO üyesi ülkelerde askeri kalite güvence standardı olarak kabul edilip yürürlüğe giren, AQAP (Allied Quality Assurance Publications-Müttefikler Kalite Güvencesi Yayınları) standartlarına bırakmıştır.

AQAP Standartları NATO'nun kalite güvence gereklerini tanımlar. AQAP Standartlarında bir ürün kalitesinin kontrol edilmesi için gerekli fonksiyonların düzenlenmesine yönelik bir formal ve metodik yaklaşım ihtiyacını tanımlamak üzere "sistem" kelimesi kullanılmaktadır. Etkin bir sistem alıcıya sadece kabul edilebilir ürünlerin istenilen zamanlarda teslim edilmesini sağlar. Bunun için, ön tasarım çalışmalarından üretim ve kabul aşamaları dahil, teslimat sonrası istenilenlerin karşılanmasına kadar tüm aşamalarda gerekli kontrollerin ve faaliyetlerin planlanması, tanımlanması ve uygulanması gerekmektedir.

5.2. ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi:

Kalite Yönetim Sistemi, bir ürün ya da hizmetin kalite konusundaki belirtilmiő gerekleri yerine getirmesinde yeterli güveni sağlamak için uygulanan planlı ve sistematik etkinlikler bütünü olarak tanımlanmaktadır. ISO 9000 standartları serisi, bir işletmedeki Kalite Yönetim Sisteminin karşılaması gereken asgari şartları tanımlar. Bir ürün standardı değil, bir sistem standardıdır.

ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi Standartları ilk kez 1987 yılında ISO tarafından yayınlanmıştır. Günümüzde Avrupa, ABD ve Japonya dahil olmak üzere, dünyadaki hemen her ülkede geçerli olan ISO 9000 Standartları ülkemizde Türk Standartları Enstitüsü tarafından TS EN ISO 9000 standartları olarak yayınlanmıştır. TS EN ISO 9000 standartlar serisinde, TS EN ISO 9001, TS EN ISO 9002 ve TS EN ISO 9003 olmak üzere belgelendirmeye esas olan üç ayrı standart bulunmaktadır.

Ancak, 15 Aralık 2000 tarihi itibarıyla ISO 9000 standartlar serisi revize edilerek 2000 revizyonu olarak yayınlanmıştır. 2000 revizyonu ile birlikte, TS EN ISO 9002 ve TS EN ISO 9003 iptal edilmiş, ISO 9001:2000 standardı işletmelerin faaliyetlerine bağlı olarak kapsamda daraltma yöntemi ile kullanılmak üzere belgelendirmeye esas tek bir standart olarak yayınlanmıştır.

ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemi belgesi, bu alanda belgelendirmeye yetkili bir kuruluş tarafından, işletmenin ISO 9000 standartlarına uygun bir kalite yönetim sistemini haiz olduğunu gösteren bir belgedir. ISO 9000 Kalite Yönetim Sisteminin belgelendirilmesini yapacak yetkili kuruluşlar, tarafsızlık, teknik yeterlilik ve güvenilirlik gibi kriterlere sahip olması gerekmektedir. Bu çerçevede, söz konusu kuruluşların bahsi geçen kriterlere sahip olduğunu göstermek üzere dünyada “akreditasyon” adı verilen bir mekanizma işletilmektedir.

5.3. GMP (Good Manufacturing Products): Sağlık Bakanlığı tarafından ilaç sanayicilerine verilen ve üretimin her aşamasında gerekli kalite kontrolünün yapıldığını gösteren “İyi İmalat Uygulamaları Belgesi” dir.

5.4. TSE Belgesi (Türk Standartlarına Uygunluk Belgesi): Türk Standartlarına Uygunluk Belgesi; Türk standardı bulunan konularda TSE tarafından imalat yeterlilikleri belgelenmiş firmaların söz konusu ürünlerinin ilgili Türk standartlarına uygunluğunu belirten ve akdedilen bir sözleşme ile TSE markası kullanma hakkı veren, firma adına düzenlenen ve üzerlerinde TSE markası kullanılacak malların ticari markası, cinsi, sınıfı, tipi ve türünü belirten, geçerlilik süresi bir yıl olan belgedir.

5.5. TSEK Belgesi (Kalite Uygunluk Belgesi): Bu belge; Türk standardı bulunmayan konularda, imalata yeterlilikleri belgelenmiş firmaların söz konusu ürünlerinin ilgili uluslararası standartlar, benzeri Türk standartları, diğer ülkelerin milli standartları, teknik literatür esas alınarak Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul edilen kalite faktör ve değerlerine uygunluğunu belirten ve akdedilen sözleşme ile TSEK Markası kullanma hakkı verilen firma adına düzenlenen ve üzerinde TSEK Markası kullanılacak ürünlerin ticari markası, cinsi, sınıfı, tipi ve türünü belirten geçerlilik süresi bir yıl olan belgedir.

TSE tarafından verilen imalata yeterlilik belgesi; ürünlerin imal edildikleri yerlerin tesis, personel makine-teçhizat ile kalite kontrol imkanları ve uygulamaları yönünden yeterliliğini belirtmek amacıyla, ancak ürünün kalitesini temsil etmemek kaydıyla, firma adına düzenlenen ve geçerlilik süresi bir yıl olan belgedir.

5.6. Tip Onayı Belgesi: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından münhasıran otomotiv imalatçılara verilen ve prototip araç, sistem, aksam veya ayrı teknik üniteye ait tipin, ilgili mevzuata uygunluğunu gösteren belgedir.

6. AVRUPA BİRLİĞİ TEKNİK MEVZUAT UYUMUNUN DIŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON UYGULAMALARINA ETKİSİ

Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) arasında 1.1.1996 tarihinde gerçekleştirilen Gümrük Birliği'nin, AB teknik mevzuatının hukuk sistemimize entegrasyonunu beraberinde getirdiği kitabımızın önceki bölümlerinde ifade edilmişti.

AB direktiflerinin mevzuatımıza kazandırılması yönündeki çalışmalar, dış ticarete standardizasyon uygulamalarını da etkilemektedir. Ülkemizde mevzuat uyumunun tamamlanması ve bu konudaki alt yapı eksikliklerinin giderilmesi ile birlikte, dış ticarete standardizasyon uygulamaları büyük ölçüde değişerek, gümrüklerde yapılan denetimlerin yanı sıra etkin bir piyasa gözetim ve denetim sisteminin uygulanması gerekecektir.

6.1. AB Teknik Mevzuatına Uyum Sürecinde Standartlar:

6.1.1. Teknik Fonksiyonu İtibariyle Standartlar: AB teknik mevzuatı içerisinde yeni yaklaşım direktifleri olarak bilinen ve büyük bir kısmı CE işareti kullanımını öngören direktiflerin en önemli özelliği, kapsadığı ürünleri tek tek listelemek yerine, kapsamına giren ürünlerin spesifikasyonlarını belirleyerek gruplandırmaktır. Yeni yaklaşım politikasıyla hazırlanan teknik mevzuat, ürün grupları ile ilgili temel gerekleri tarif etmekte ve bu gereklerin yerine getirilmesi halinde ürünün güvenli olduğu kabul edilmektedir. AB direktifleri, yalnızca kapsama giren ürünlerin hangi temel gereklerle sahip olması gerektiğini açıklamakta, bu temel gereklerin nasıl yerine getirileceği hususu ise standartlar tarafından belirlenmektedir.

Temel gereklerin yerine getirilmesinde standartların kullanımı bir zorunluluk değildir. Ancak standartlar, denenmiş ve benimsenmiş uygulamaları ve çözümleri ifade ettiğinden, temel gereklerin yerine getirilmesinde bu hazır çözümlerden yararlanılması çok büyük kolaylıklar sağlamaktadır. Bu çerçevede, teknik mevzuat uyum sürecinde standartların önemini kaybettiği yorumunu yapmak çok doğru olmayacaktır.

6.1.2. Hukuki Enstrüman Olarak Standartlar: Gümrük Birliği'nin öngördüğü AB teknik mevzuatına uyum çalışmalarından önce standartlar, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de teknik mevzuat olma özelliğine sahip hukuki bir enstrüman olarak kullanılmaktaydı. Aynı ürün için hazırlanan milli standartlar, o ülkenin coğrafi şartları ve diğer özel koşullarındaki farklılıkların yansıtıldığı haklı gerekçeler dahil olmak üzere, uluslararası ticarete teknik engel oluşturabilecek nitelikte olabilmektedir. Kitabımızın ikinci bölümünde de ifade edildiği gibi, gerek GATT müzakerelerinde ve DTÖ faaliyetlerinde, gerekse Avrupa Birliği'nde malların serbest dolaşımını temin etmek amacıyla, uluslararası ticarete standartların teknik engel oluşturmasının

önlenmesi yönünde çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bugün Avrupa Birliği'nde, malların serbest dolaşımını sağlayabilmek için ürünün güvenli olması yeterli görülmektedir. Ürün güvenliği ile ilgili hususları belirleyen, AB teknik mevzuatına uygun olan ürün, güvenli ürün olarak kabul edilmekte ve AB ekonomik alanında serbest dolaşıma girebilmektedir. Bu nedenle, AB'de standartlar, daha çok teknik mevzuattaki temel gereklerin yerine getirilmesinde yararlanılan uyulması ihtiyari yardımcı dokümanlar olarak kullanılmakta, mevzuat olma özelliğini ise direktiflere bırakmaktadır.

6.1.3. İthalatta Standardizasyon Uygulamaları Yönüyle Standartlar: Daha önce de bahsedildiği üzere, dış ticarete standardizasyon uygulamalarının hem ihracat hem de ithalat boyutu bulunmaktadır. Bugüne kadar, sanayici ve ithalatçı açısından dış ticarete standardizasyon uygulamalarında en ciddi sorunlar ithalat boyutunda yaşanmıştır. Bununla birlikte, ülkemizin AB teknik mevzuatına uyumunun, dış ticarete standardizasyon açısından en önemli tesirinin ithalatta yaşanacağı öngörüldüğünden, kitabın bu bölümünden sonra aktarılacak bilgiler, ithalatta standardizasyon uygulamaları yönünde olacaktır.

Dış ticarete standardizasyon uygulamaları açısından geçiş dönemi içinde bulunduğumuz bu süreçte, TSE tarafından hazırlanan ve ilgili Bakanlıkların onayı ile Resmi Gazete'de yayımlanarak mecburi uygulamaya alınan standartlar, yerli sanayici için uyulması zorunlu teknik mevzuat statüsünü halen korumaktadır. Yukarıda da bahsedildiği üzere, Avrupa Birliği'ne benzer bir şekilde standartlar ülkemizde de zorunlu uygulamadan çıkarılarak ihtiyari uygulamaya alınmıştır. 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun **standart tanımı incelendiğinde, standartların “uyulması ihtiyari olan düzenlemeler” olduğu ifade edilmektedir.**

Bilindiği gibi, dış ticarete standardizasyon mevzuatı hükümleri gereğince yurtdışından ithal edilen ürünler, ilgili standartları çerçevesinde Gümrüklerde denetime tabi tutulmaktadır. **Ancak, ithalatta standardizasyon uygulamaları açısından bir geçiş dönemi içinde bulunulması, sanayimizin AB teknik mevzuatına kolaylıkla uyum sağlamasının temini ve piyasa gözetim ve denetimi yapacak kamu otoritelerinin bu faaliyetle ilgili alt yapı eksiklikleri nedeniyle, ithalatta standardizasyon uygulamalarında, hem teknik mevzuat hem de standartlar ile ilgili denetimler devam etmektedir.** Bir başka ifadeyle, dış ticarete standardizasyon mevzuatı kapsamına alınan Makine, LVD ve EMC gibi direktiflerin kapsamındaki ürünlerin ithalatında bu direktiflerle ilgili şartlar aranırken, söz konusu mevzuata dahil edilmeyen direktiflerin kapsadığı ürünlerin standartları, halen ithalatta mecburi uygulamada olduğundan, Gümrüklerde standardizasyon denetimlerine tabi tutulmaktadır.

6.2. CE İşareti Taşınması Gereken Ürünlerin İthalatında Standardizasyon

Yeni yaklaşım direktifleri içinde CE işareti kullanımını gerektiren direktiflerin tamamı mevzuatımıza aktarılmış olup, bu mevzuatın önemli bir bölümü yürürlüğe girmiştir. Böylelikle, söz konusu mevzuat kapsamında yer alan ürünlerde CE işareti kullanımı zorunlu hale gelmektedir. **Bu durum, yurtdışında bu mevzuat kapsamında üretim yapan sanayicilerimizin CE işareti kullanımına yönelik çalışmalarını ivedilikle tamamlamalarının ve ürünlerinde CE işaretini kullanmaya başlamalarının gerektiği anlamına gelmektedir.** Diğer taraftan, geçiş dönemi olarak adlandırdığımız bu dönemde, henüz ülkemizde yerli onaylanmış kuruluşların bulunmayışı, kamu otoriteleri tarafından yapılması gereken piyasa gözetim ve denetim sistemi alt yapısının tam anlamıyla tamamlanmamış olması gibi bu sürecin temel sorunları sebebiyle, AB teknik mevzuatının gerek yurtdışında gerekse ithalatta tam olarak uygulanamamasına neden olmaktadır.

AB teknik mevzuatı içerisinde, kapsadığı ürünler itibariyle çok geniş bir ürün yelpazesine sahip olan ve CE işareti kullanımını gerektiren direktiflerin büyük bir bölümünün yurtdışında uygulamaya girmesi ile oluşabilecek haksız rekabetin önüne geçilmesi amacıyla (2004/9) “**CE İşareti Taşınması Gereken Ürünlerin İthalatına İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği**” yayımlanmış ve aşağıda sıralanan direktifler kapsamındaki ürünlerin ithalatında da CE işareti aranmaya başlanmıştır.

- Oyuncaklar
- Tıbbi Cihazlar (Tıbbi ürünler)
- Vücuda Yerleştirilebilir Aktif Tıbbi Cihazlar (Tıbbi ürünler)
- Makine Emniyeti (Makine tanımı kapsamına giren her türlü ürün)
- Elektromanyetik Uyumluluk-EMC (Elektrik, elektronik ve elektro-mekanik ürünler)
- Belirli Gerilim Sınırları Dahilinde Kullanılmak üzere tasarlanmış Elektrikli Teçhizat-LVD (Elektrik, elektronik ve elektro-mekanik ürünler)

Bununla birlikte, CE işareti kullanımını gerektiren “**Kişisel Koruyucu Ekipmanlar**” Yönetmeliği de, **Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (2005/14)** ile dış ticarete standardizasyon mevzuatına dahil edilmiştir.

Dış ticarete standardizasyon mevzuatının ekinde yer alan ve yukarıda sıralanan Yönetmelikler kapsamındaki standartlar artık bu mevzuat kapsamında yer almamaktadır. Diğer bir deyişle, bu yönetmeliklere karşılık gelen ve dış ticarete standardizasyon mevzuatının ekinde yer alan standartlar, teknik düzenleme olma özelliğini ilgili yönetmeliklere bırakmıştır. **Örneğin, (2004/22) Tebliği, Makine, LVD ve EMC**

direktiflerini (2004/9) kapsamına dahil ederken, (2004/23) Tebliği, bu üç direktif kapsamındaki standartları dış ticarete standardizasyon mevzuatından çıkarmıştır. Bu direktifler kapsamında olmayan, ancak halen dış ticarete standardizasyon mevzuatında yer alan standartlara karşılık gelen ürünlerin ithalatında standardizasyon denetimleri yapılmaktadır.

Çok karmaşık gibi görünen bu uygulamalar, ülkemizde AB teknik mevzuat uyumunun dış ticarete standardizasyon yapısına olan tesirinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Aslında, Avrupa Birliği ülkeleri oluşturdukları teknik mevzuat ile hukuksal anlamda malların serbest dolaşımını üye ülkeler arasında sağlamış olup, 3. ülkelerden yapacakları ithalatlarda ise, 339/93 sayılı Konsey Tüzüğüünü uygulamaktadır.

6.3. AB Dışındaki Ülkelerden Yapılacak İthalat İçin Uygulanacak Yeni Sistem

6.3.1. Üçüncü Ülkelerden Yapılan İthalattaki Uygunluk Değerlendirme Faaliyetlerine İlişkin Konsey Tüzüğü (339/93/EEC)

Avrupa Birliği'nin, üçüncü ülkelerden gelen ürünlerin ithalatında yapılan kontrollerini düzenleyen temel mevzuat, 339/93/EEC sayılı “**Üçüncü ülkelerden Yapılan İthalattaki Uygunluk Değerlendirme Faaliyetlerine İlişkin Konsey Tüzüğü**”dür. Söz konusu Konsey Tüzüğü, ithal edilen ürünlerin sağlık ve güvenlik açısından uygunluk değerlendirmesine tabi tutulması ile ilgili hususları belirleyen bir sistemdir. Bu sistem, uygunluk değerlendirme faaliyetleri için süre kısıtlarını içermekte, iyi işleyen bir piyasa gözetim ve denetim mekanizmasının kurulmasını ve bu mekanizmayı işletecek kamu otoritelerinin belirlenmesini öngörmektedir.

Tüzüğe göre; sistemi uygulayacak ülkeler tarafından belirlenecek olan piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu olacak kamu otoritesi ya da otoriteleri, denetimi yapılacak ürünlerin Birlik ve ulusal mevzuata uygunluğunu doğrulayabilecek bir yapıya ve yeterliliğe sahip olmalıdır. Bununla birlikte, gümrük otoritesi yapılan ilk kontrollerde ürünün ciddi ve ani bir risk ihtiva ettiğinden şüphelenerek durumu piyasa gözetiminden sorumlu kamu otoritelerine bildirirse, ilgili kamu otoritesi en kısa zamanda ilgili teknik düzenlemeye göre gerekli uygunluk değerlendirme faaliyetlerini tamamlamalıdır. Piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu kamu otoritesi, denetime başlamadan önce, ürünle ilgili ara koruyucu önlemlerin alınmasına ve diğer ithalat prosedürlerinin tamamlanmasına izin verebilmektedir.

Gümrük otoritesi, 3. ülkelerden ithal edilen ürünlerin sağlık ve güvenlik açısından ciddi ve ani bir risk içerdiğinden şüphe duyarsa, ürünlerin serbest dolaşıma girmesini askıya alabilecek ve piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu kamu otoritesini bilgilendirecektir. Ürünle birlikte o ürüne eşlik etmesi gereken dokümanların eksik

olması halinde ve/veya ürünün güvenlik açısından Birlik ve ulusal yasalarca belirlenen kriterlere uymaması durumunda da aynı uygulamayı yapabilmektedir. Belgesi ve beraberindeki dokümanları eksiksiz görülen, ancak şüphe duyulması halinde, ilgili teknik mevzuata göre teste tabi tutulması gereken ürünlerin gümrüklerde 3 günden daha fazla bekletilmemesi öngörülmektedir.

Piyasa gözetim ve denetiminden sorumlu kamu otoritesi ithal edilen ürünlerin ürün güvenliği açısından ciddi ve ani bir risk ihtiva ettiğini tespit ettiği durumlarda ya da ürün güvenliği ile ilgili Birlik ve ulusal mevzuat hükümlerine aykırı hususları içerdiğini belirlemesi halinde, söz konusu ürünlerin piyasada yer almasını engelleyecek tedbirleri alabilmektedir.

Gümrük otoritesi tarafından, ürünlerin serbest dolaşıma girmesi için yapılacak kontroller sonucu, ciddi ve ani bir risk ihtiva etmediği tespit edilirse ya da ürün, Birlik ve ulusal mevzuatı ihlal edecek bir husus içermiyorsa, ürünün serbest dolaşıma girmesine izin verilmektedir.

339/93 Tüzüğü çerçevesinde yapılan ithalat kontrolleri ve piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri sonucunda ilgili kamu otoriteleri, yüksek risk taşıdığı tespit edilen ürünleri, tüm üye ülkelere bildirmekte ve böylece AB piyasasında güvenli ürün dolaşımı kontrol altında tutulmaya çalışılmaktadır.

6.3.2. Konsey Tüzüğüne Uyum ile Elde Edilecek Sonuçlar

3. ülkelerden ithal edilen ürünlerin piyasada ve gümrüklerde ürün güvenliği açısından yapılacak kontrollerle ilgili hususları belirleyen 339/93/EEC Tüzüğü'nün en önemli getirisi, etkin bir piyasa gözetim ve denetimi ile pazarda güvenli ürünlerinin dolaşımını temin ederek, tüketicilerin korunmasını sağlamaktır.

Konsey Tüzüğü, ülkemiz tarafından henüz mevzuatımıza aktarılmamıştır. Söz konusu Tüzüğü'nün getireceği sistem incelendiğinde, gümrüklerde ve piyasalarda yapılması gereken kontrolleri gerçekleştirecek kamu otoritelerinin belirlenmesinin, sisteme dahil olacak üyelerin inisiyatifine bırakıldığı gözlemlenmektedir.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'a bağlı olarak çıkarılan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelikte piyasa gözetim ve denetim faaliyetlerinin "yetkili kuruluş" olarak adlandırılan kamu otoriteleri tarafından gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır. Ancak, Tüzükte ürünlerle ilgili ilk kontrolleri yapan, ürün güvenliği açısından şüpheli gördüğü durumlarda, ithalatı askıya alabilecek ve ilgili kamu otoritesini bilgilendirecek olan gümrük otoritesi rolünün hangi kuruluşa verileceği, karara bağlanması gereken önemli bir husustur.

Bilindiği gibi, ülkemizde daha önce piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri mecburi

standartlar çerçevesinde yapılmaktaydı. Türkiye'nin AB teknik mevzuatına uyum çalışmaları ile bir çok ürünü disipline edecek mevzuat hukuk sistemimize entegre edilmiştir. Bu yeni sistemle, ürünlerin denetimi için ulusal standartlar yerine teknik düzenlemeler esas alınacaktır.

Konsey Tüzüğü'nün adaptasyonu ile gümrüklerde uygunluk değerlendirme faaliyetleri nedeniyle oluşabilen zaman kayıplarının önüne geçilebilecektir. Gümrüklerde kontrole tabi tutulsun ya da tutulmasın ithaline izin verilen tüm ürünler, ülke içinde kamu kuruluşları tarafından piyasa gözetim ve denetimine tabi tutulacaktır. 339/93 Tüzüğü'nün sağlıklı bir şekilde işletilebilmesi için kamu kuruluşlarının piyasa gözetimi ve denetimi ile ithalat kontrollerini gerçekleştirecek altyapıyı oluşturmaları, ilgili taraflar arasında on-line iletişimi sağlayacak sistemin kurulması, denetimden sorumlu yetkili kuruluşların; diğer kamu kuruluşları, ilgili sektör ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde olmaları yararlı olacaktır

7. PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ

7.1. Avrupa Birliğinde Piyasa Gözetimi ve Denetimi

Avrupa Birliğinde piyasa gözetiminin amacı, piyasa arz edilen ürünlerin ilgili bulunduğu Yeni Yaklaşım Direktifleri veya diğer tüm Tek Pazar mevzuatına uygun olarak üretilip üretilmediğini tespit etmek ve böylece anılan mevzuat hükümlerine Birlik çapında uyulmasını sağlamaktır.

Piyasa gözetimi yükümlülüğü, üye ülkelere mevzuata uygun olmayan ürünlerin serbest dolaşımını engelleme hakkını vermektedir.

Üye ülkeler piyasa gözetiminden sorumlu kuruluşları belirlemek veya oluşturmak zorundadırlar. Her bir üye ülke piyasa gözetiminin altyapısına kendisi karar verebilmektedir. Böylece piyasa gözetimine ilişkin yasal ve idari altyapı bir üye ülkeden diğerine değişmektedir. Örneğin, piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri, İngiltere'de yerel yönetimler, Fransa'da merkezi hükümet, Finlandiya'da ise gümrük idareleri tarafından yürütülmektedir.

Piyasa gözetiminden sorumlu kuruluşlar faaliyetlerini yerine getirebilmek için gerekli altyapıya sahip olmalıdır. Yeterli personeli bulunmalı ve test verilerinin doğruluğu sağlanmalıdır. Bu itibarla, piyasa gözetimi ve denetimi yapılan ürünlerin ilgili mevzuata uygun olarak üretilip üretilmediği ve güvenli olup olmadığı hususunun tespitinde yapılacak test ve muayeneler, bu konuda yeterli ve ehliyetli laboratuvarlarda yaptırılmalı ve yapılmalıdır. Bu laboratuvarların yeterliliğinin tespiti konusunda akreditasyon önem taşımaktadır.

Bu kuruluşlar bağımsız olmalı ve faaliyetlerini ayrı olarak ve ayrımcılık yaratmayacak

şekilde yürütmelidir. Bununla birlikte, bahse konu kuruluşlar piyasa gözetimini oransallık ilkesine riayet ederek yürütmelidir. Oransallık ilkesi, alınan önlemin ürünün taşıdığı riskle orantılı olması ve ürünün serbest dolaşımı üzerindeki etkinin piyasa gözetiminin amaçlarını gerçekleştirmek için gerekenden fazla olmamasıdır. Piyasa gözetimini gerçekleştirmek kamu kuruluşlarının sorumluluğudur. Bu husus özellikle piyasa gözetimi faaliyetlerinin tarafsızlığının garantisidir. Piyasa gözetiminden sorumlu kamu kuruluşu piyasaya arz edilen ürünlerin izlenmesini başka bir tarafsız kuruluşu yaptırabilir. Ancak piyasa gözetimi faaliyetleri sonucunda alınan kararlardan tümüyle kamu kuruluşu sorumludur.

Temel olarak, uygunluk değerlendirmesi (ürün piyasaya arz edilmeden önce yürütülen faaliyetler) ile piyasa gözetimi (ürün piyasa arz edildikten sonra gerçekleşen faaliyetler) arasında ayırım yapmak gerekir. Eğer bir üye ülkede uygunluk değerlendirmesi yapan kuruluş ile piyasa gözetiminden sorumlu kuruluş daha üst bir kuruluş altında bir araya gelmişse, sorumluluk alanları piyasa gözetiminin uygunluk değerlendirmesinden bağımsız olmasını sağlayacak şekilde organize edilmelidir. Piyasa gözetimi sonucunda elde edilen bilgiler çerçevesinde, gerekli olduğu durumlarda, üye ülkeler Komisyonu ve diğer üye ülkeleri bilgilendirmektedir. Piyasa gözetimi sırasında elde edilen gizli bilgiler genellikle bildirim konu olmamaktadır.

7.2. Türkiye'de Piyasa Gözetimi ve Denetimi

AB'nin yukarıda belirtilen piyasa gözetimi ve denetimi sistemine paralel bir sistemin ülkemizde kurulması için hukuki altyapıyı oluşturan 4703 sayılı “Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun” ile bu Kanuna istinaden hazırlanan “Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik” 11 Ocak 2002 tarihinden itibaren yürürlükte bulunmaktadır. Söz konusu Kanun ve Yönetmelik kitabımızın ekinde yer almaktadır. Bugün itibarıyla bazı Bakanlıklarımızca birtakım ürün grupları açısından sürdürülen piyasa kontrollerinin tüm ürünlere yönelik olarak ve ortak kurallar çerçevesinde ilgili bütün kamu kuruluşları tarafından uygulanmasını öngören 4703 sayılı Kanunun piyasa gözetimi ve denetimini düzenleyen maddeleri, Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelikte ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Piyasa gözetimi ve denetimi esas olarak, ürüne ilişkin teknik mevzuatı hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak yetkili bulunan kamu kuruluşlarının ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğini, güvenli olup olmadığını

denetlenmesi veya denetlettirilmesi faaliyetini içermektedir.

Piyasa gözetimi ve denetiminin usul ve esasları ile yetkili kuruluşların bu çerçevedeki yetki ve sorumluluklarını ayrıntılı olarak düzenleyen Yönetmelik, aynı zamanda bu sistemin etkin işleyişinin sağlanabilmesi ve piyasa gözetimi ve denetimi yapacak kuruluşlar arasında yakın işbirliğinin kurulmasını teminen Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulunun oluşturulmasını da hükme bağlamaktadır.

Bu Kurulun oluşturulmasındaki temel amaç, ülkemizde tüm ürünlere yönelik olarak kurulması öngörülen yeni sistemin getirdiği sorunların yetkili kuruluşlarla elbirliğiyle aşılması, halihazırda piyasa kontrolleri konusunda bilgi birikimi bulunan ve tecrübe sahibi olan kuruluşlarımızın bu sisteme yeni giren diğer kamu kuruluşlarına destek olmasının sağlanması, yetkili kuruluşların görevi olan piyasa gözetimi ve denetimi konusunun her an gündemde tutularak, etkin bir şekilde izlenmesidir.

Ek 1: 4703 SAYILI, ÜRÜNLERE İLİŞKİN TEKNİK MEVZUATIN HAZIRLANMASI VE UYGULANMASINA DAİR KANUN

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1-Bu Kanunun amacı; ürünlerin piyasaya arzı, uygunluk değerlendirmesi, piyasa gözetimi ve denetimi ile bunlarla ilgili olarak yapılacak bildirimlere ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; ürünlerin piyasaya arz koşullarını, üretici ve dağıtıcıların yükümlülüklerini, uygunluk değerlendirme kuruluşlarını, onaylanmış kuruluşları, piyasa gözetimi ve denetimini, ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını, toplatılmasını, bertarafını ve bunlarla ilgili olarak yapılacak bildirimleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

- a- Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,
- b- Komisyon : Avrupa Birliği Komisyonunu,
- c- Ürün: Piyasaya arz edilmesi hedeflenen tüm ürünleri,
- d- Son ürün: İlgili teknik düzenlemeye uygunluğu gösteren aynı belgeler kapsamındaki ürünlerden piyasaya en son arz edileni,
- e- Güvenli ürün: Kullanım süresi içinde, normal kullanım koşullarında risk taşımayan veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlayan ürünü,
- f- Temel gerekler: Ürünün; insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşam ve sağlığı, çevre ve tüketicinin korunması açısından sahip olması gereken asgari güvenlik koşullarını,
- g- Üretici: Bir ürünü üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- h- Dağıtıcı: Ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,

i- Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,

j- Teknik düzenleme: Bir ürünün, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,

k- Piyasaya arz: Ürünün, tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,

l- Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak yetkili bulunan ve bu Kanun hükümlerini kendi görev alanına giren ürünler itibarıyla uygulayacak olan kamu kurum veya kuruluşunu,

m- Uygunluk değerlendirmesi: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti,

n- Uygunluk değerlendirme kuruluşu: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin faaliyette bulunan özel veya kamu kuruluşunu,

o- Onaylanmış kuruluş: Test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları arasından, bir veya birden fazla teknik düzenleme çerçevesinde uygunluk değerlendirme faaliyetinde bulunmak üzere, yetkili kuruluş tarafından belirlenerek, bu Kanunda ve ilgili teknik düzenlemede belirtilen esaslar çerçevesinde yetkilendirilen özel veya kamu kuruluşunu,

p- Uygunluk işareti: Bir ürünün, ilgili teknik düzenlemede yer alan gereklere uygun olduğunu ve ilgili tüm uygunluk değerlendirmesi işlemlerine tabi tutulduğunu gösteren işareti,

r- Modül: İlgili mevzuat gereğince, ürünün taşıdığı risklere göre hangi uygunluk değerlendirmesi işlemlerine tabi tutulacağını gösteren yollardan her birini,

s- Piyasa gözetimi ve denetimi: Yetkili kuruluşlar tarafından, ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğinin, güvenli olup olmadığının denetlenmesi veya denetlettirilmesini,

t- İyi uygulama kodu: İlgili sektördeki mevcut teknoloji düzeyi ve bilimsel kriterler çerçevesindeki sağlık ve güvenliğe ilişkin uygulama esaslarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ürünlerle İlişkin Teknik Düzenlemeler, Ürünlerin Piyasaya Arzında Üreticilerin ve Dağıtıcıların Yükümlülükleri

Ürünlerle ilişkin teknik düzenlemeler

Madde 4- Ürünlerle ilişkin teknik düzenlemeler yetkili kuruluşlar tarafından hazırlanır.

Ürünlerin piyasaya arzında üreticilerin ve dağıtıcıların yükümlülükleri

Madde 5- Piyasaya arz edilecek yeni ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olması zorunludur. Bu hüküm, kullanılmış olmakla birlikte değişiklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlere de uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, ürünün güvenli olup olmadığı; ulusal veya uluslararası standartlara; bunların olmaması halinde ise söz konusu sektördeki iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir.

Üretici, güvenli olmadığı tespit edilen ürünün kendisi tarafından piyasaya arz edilmediğini veya ürünün güvenli olmaması halinin ilgili teknik düzenlemeye uygunluktan kaynaklandığını ispatladığı takdirde sorumluluktan kurtulur.

Bir ürünün güvenli kabul edilmesi için; ürünün bileşimi, ambalajlanması, montaj ve bakımına ilişkin talimatlar da dahil olmak üzere özellikleri; başka ürünlerle birlikte kullanılması öngörülüyorsa bu ürünlere yapacağı etkiler; piyasaya arzı, etiketlenmesi, kullanımı ve bertaraf edilmesi ile ilgili talimatlar ve üretici tarafından sağlanacak diğer bilgiler ve ürünü kullanabilecek risk altındaki tüketici grupları açısından değerlendirildiğinde, temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlaması gerekir.

Daha güvenli bir ürünün üretilmesinin mümkün olması veya piyasada daha az risk taşıyan ürünlerin mevcut olması, ilgili teknik düzenlemede aksi belirtilmedikçe, bir ürünün güvenli olmadığı anlamına gelmez.

Üretici, ürünün öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmaksızın fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sağlamak, özelliklerini belirtecek şekilde ürünü işaretlemek; gerektiğinde piyasaya arz edilmiş ürünlerden numuneler alarak test etmek, şikayetleri soruşturmak ve yapılan denetim

sonuçlarından dağıtıcıları haberdar etmek, riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertarafı da dahil olmak üzere gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Üretici, ilgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildiği, ithal ise ithal edildiği tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde yetkili kuruluşlara ibraz etmekle yükümlüdür.

Dağıtıcı, sahip olduğu bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadığını bildiği ürünleri piyasaya arz edemez. Dağıtıcı, faaliyetleri çerçevesinde, ürünlerin taşıdığı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir. Üreticinin tespit edilemediği durumlarda, yetkili kuruluşça belirlenecek süre içinde üreticinin veya malı tedarik ettiği kişinin kimliğini bildirmeyen dağıtıcı, üretici olarak kabul edilir.

Uygunluk işaretinin veya uygunluk değerlendirme işlemleri sonucunda verilen belgelerin tahrif veya taklit edilmesi, usulüne uygun olmadan kullanılması yasaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar, Onaylanmış Kuruluşlara İlişkin Esaslar, Onaylanmış Kuruluşların Faaliyetleri, Şube ve Temsilcilikleri ve Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşların Sorumlulukları

Uygunluk değerlendirme kuruluşlarına ilişkin esaslar

Madde 6- Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının teknik yeterliliğine ilişkin asgari kriterler, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ilişkin yönetmeliklerde belirtilir.

Uygunluk değerlendirme kuruluşları, bir teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı bu teknik düzenlemeyi yürüten yetkili kuruluşa karşı sorumludur.

Onaylanmış kuruluşlara ilişkin esaslar

Madde 7- Yetkili kuruluşlar, Türkiye'de yerleşik olan test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları arasından, uygun görecekları sayıda kuruluşu, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ilişkin yönetmeliklerde belirtilen esaslar çerçevesinde, bir veya birden fazla teknik düzenleme kapsamındaki uygunluk değerlendirme faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere yetkilendirir.

Yetkilendirilen test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşunun adı, adresi, uygunluk değerlendirmesi yapacağı modüller ile ürünler Komisyona bildirilir. Bu kuruluş, bu bilgiler ile Komisyon tarafından verilecek kimlik kayıt numarasının Resmî Gazetede yayımlanması ile onaylanmış kuruluş statüsünü elde eder.

Onaylanmış kuruluşların faaliyetleri, şube ve temsilcilikleri

Madde 8- Onaylanmış kuruluşların, yurt içinde ve/veya yurt dışında açacakları şube veya temsilciliklerinin faaliyetleri sonucunda verilecek belgeler onaylanmış kuruluşlar tarafından düzenlenir.

Onaylanmış kuruluşlar, yetkilendirildikleri uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin bir kısmını, sözleşme yaparak bir yüklenici kuruluşa yaptırabilirler. Ancak, yapılan tüm işlemlerden onaylanmış kuruluş sorumludur ve yüklenici kuruluşların faaliyetleri sonucunda verilecek belgeler onaylanmış kuruluşlar tarafından düzenlenir.

Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşların sorumlulukları

Madde 9- Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlar, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ilişkin yönetmeliklerde yer alan usul ve esaslara uygun olarak bağımsız ve tarafsız bir şekilde uygunluk değerlendirme hizmeti vermeye yükümlüdürler.

Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşların, ilgili teknik düzenlemede ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarına ilişkin yönetmeliklerde belirtilen şartları kaybettiğinin ve/veya sorumlulukları yerine getirmediğinin tespit edilmesi halinde, bu kuruluşların ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyeti yetkili kuruluşça geçici olarak durdurulur.

Gerekli şartların ve/veya sorumlulukların ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre içinde, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre içinde yerine getirilmemesi durumunda, yetkili kuruluşça, uygunluk değerlendirme kuruluşunun ilgili teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetine son verilir, onaylanmış kuruluşun ise ilgili teknik düzenleme kapsamındaki onaylanmış kuruluş statüsü kaldırılır.

Onaylanmış kuruluşların faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması veya onaylanmış kuruluş statüsünün kaldırılmasına ilişkin kararlar Resmî Gazetede ilan edilerek, Komisyona bildirilir.

Uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlar, faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi, kayıt ve belgeleri, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve talep edilmesi halinde yetkili kuruluşlara ibraz etmekle yükümlüdürler. Faaliyetine son verilen veya kendi isteği ile faaliyetine son veren uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlar, faaliyette buldukları dönemde yapmış oldukları uygunluk değerlendirme faaliyetleri ile ilgili bilgi, kayıt ve belgeleri, aynı konuda faaliyette bulunan uygunluk değerlendirme kuruluşu veya onaylanmış kuruluşça devredilmek üzere yetkili kuruluşça teslim eder. Ancak, uygunluk değerlendirme

kuruluşu ile onaylanmış kuruluşların söz konusu bilgi, kayıt ve belgelere ilişkin sorumlulukları ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre boyunca devam eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimi, Ürünün Piyasaya Arzının Yasaklanması, Toplatılması ve Bertarafı

Piyasa gözetimi ve denetimi

Madde 10 - Piyasa gözetimi ve denetimi, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya bu Kanun ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bunlara ilişkin idari düzenlemeler yetkili kuruluşlarca belirlenir.

Yetkili kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetiminde, gerekli gördükleri durumlarda, gözetim ve denetime konu ürüne ilişkin uygunluk değerlendirme işlemlerinde yer almayan test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkanlarından yararlanabilirler. Ancak, piyasa gözetimi ve denetiminde nihai karar yetkili kuruluşlara aittir. Piyasa gözetimi ve denetiminde test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkânlarından yararlanılması ve ürünün güvenli olmadığına tespit edilmesi halinde, test ve muayeneye ilişkin giderler üretici tarafından ödenir.

Piyasa gözetimi ve denetimini gerçekleştirecek yetkili kuruluşların isimleri Müsteşarlık aracılığıyla Komisyona bildirilir.

Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, toplatılması ve bertarafı

Madde 11- İlgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, bir ürünün güvenli olmadığına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, bu ürünün piyasaya arzı, kontrol yapılıncaya kadar yetkili kuruluşça geçici olarak durdurulur.

Kontrol sonucunda ürünün güvenli olmadığına tespit edilmesi halinde, masrafları üretici tarafından karşılanmak üzere, yetkili kuruluş;

- a- Ürünün piyasaya arzının yasaklanmasını,
- b- Piyasaya arz edilmiş olan ürünlerin piyasadan toplanmasını,
- c- Ürünlerin, güvenli hale getirilmesinin imkansız olduğu durumlarda, taşıdıkları risklere göre kısmen ya da tamamen bertaraf edilmesini,
- d- (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemler hakkında gerekli bilgilerin, masrafları üreticiden karşılanmak üzere, ülke genelinde dağıtımı yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle, risk altındaki kişilerle duyurulmasını sağlar.

Risk altındaki kişilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla

bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki kişilerin tespit edilebildiği durumlarda ise bu kişilerin doğrudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

Bu madde kapsamında alınacak önlemler, gerektiğinde Komisyona iletilir

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Ceza hükümleri

Madde 12-Bu Kanunun;

a- 5.inci maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 2 milyar Türk Lirası,

b- 5.inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 10 milyar Türk Lirası,

c- 5.inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 2 milyar Türk Lirası,

d- 5.inci maddesinin sekizinci fıkrasına aykırı hareket eden üreticiler hakkında 2 milyar Türk Lirası,

e- 5.inci maddesinin dokuzuncu fıkrasına aykırı hareket eden dağıtıcılar hakkında 1 milyar Türk Lirası,

f- 5.inci maddesinin onuncu fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında 5 milyar Türk Lirası,

g- 9.uncu maddesinin birinci fıkrasına aykırı hareket eden uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlar hakkında 25 milyar Türk Lirası,

h- 9.uncu maddesinin beşinci fıkrasına aykırı hareket eden uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşlar hakkında 5 milyar Türk Lirası, idari para cezası uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen idari para cezaları, fiilin bir yıl içinde tekrarı halinde, her tekrar için iki katı olarak uygulanır.

Bu Kanunda öngörülen idari para cezalarını, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun ek 2 nci maddesi hükümleri uyarınca her yıl artırılarak hesaplanacak ceza miktarını esas alarak, %100'e kadar artırmaya veya %50 nispetinde azaltmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bu Kanundaki idari para cezaları, aynı fiil için diğer Kanunlarda idari para cezası öngörülmediği takdirde uygulanır.

Cezalarda yetki ve zaman aşımı

Madde 13- Bu Kanunda geçen idari para cezaları, yetkili kuruluşlar tarafından verilir ve tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde vergi dairelerine veya mal müdürlüklerine ödenir. Bu idari para cezalarına karşı, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, verilen idari para cezasının yerine getirilmesini durdurmaz.

Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları hakkında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Bu Kanunda düzenlenen idari para cezalarına ilişkin zamaaşımı süresi, ihlalin vuku bulduğu tarihten itibaren beş yıl, yetkili kuruluşça ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren bir yıldır. Üreticilerin, dağıtıcıların, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının veya onaylanmış kuruluşların faaliyetlerinin kontrolü ve denetimi amacıyla herhangi bir işlem başlatılması halinde zamaaşımı süresi kesilir

Yönetmelikler

Madde 14- Bu Kanun kapsamında yer alan;

a- Komisyona, Avrupa Birliği üyesi ülkelere ve diğer Avrupa Birliği kuruluşlarına yapılacak bildirimlere ilişkin usul ve esaslar, yetkili kuruluşların görüşleri alınarak, Müsteşarlık tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle,

b- Piyasa gözetimi ve denetimi, uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Madde 15- 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hizmet Denetimi

Madde 19- Tüketicieye sunulan hizmetler; can ve mal güvenliği ile çevreye zarar vermemeli, ilgili mevzuata veya standardına, bunların bulunmaması halinde belirlenecek teknik kurallara uygun olmalıdır. Bakanlık bu esaslara göre denetim yapmak veya yaptırmakla görevlidir.”

Yürürlük

Madde 16- Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren 6 ay sonra yürürlüğe girer. Yürütme

Madde 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek 2: ÜRÜNLERİN PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİNE DAİR YÖNETMELİK

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, ürünlerin piyasaya arzı veya dağıtımı aşamasında veya ürünler piyasada iken ilgili teknik düzenlemeye uygun ve güvenli olup olmadığının gözetimi ve denetimine, bunun sonucunda alınacak önlemlere ve piyasa gözetimi ve denetimi konularında yetkili kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve tavsiye niteliğinde kararlar alınması amacıyla bir Kurul teşkil edilmesine ve bunun görevlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, teknik düzenlemelerin hazırlanmasını, teknik düzenlemelere uygunluk ve ürün güvenliğine ilişkin esasları, ürünlerin piyasaya arzında üretici ve dağıtıcıların yükümlülüklerini, piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasları, yetkili kuruluşların yetki ve sorumluluklarını, piyasa gözetimi ve denetimi çerçevesinde alınacak önlemleri ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulunun teşkili ile bu Kurulun görevleri ve çalışma usul ve esaslarına ilişkin hususları kapsar.

Hukuki dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

- a- Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,
- b- Komisyon : Avrupa Birliği Komisyonunu,
- c- Genel Müdürlük: Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğünü,
- d- Ürün: Piyasaya arz edilmesi hedeflenen tüm ürünleri,
- e- Son Ürün: İlgili teknik düzenlemeye uygunluğu gösteren aynı belgeler kapsamındaki ürünlerden piyasaya en son arz edileni,
- f- Temel gerekler: Ürünün; insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki yaşam ve sağlığı, çevre ve tüketicinin korunması açısından sahip olması gereken asgari güvenlik koşullarını,
- g- Güvenli ürün: Kullanım süresi içinde, normal kullanım koşullarında risk taşımayan

veya kabul edilebilir ölçülerde risk taşıyan ve temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlayan ürünü,

- h- Üretici: Bir ürünü üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- i- Dağıtıcı: Ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- j- Standart: Üzerinde mutabakat sağlanmış olan, kabul edilmiş bir kuruluş tarafından onaylanan, mevcut şartlar altında en uygun seviyede bir düzen kurulmasını amaçlayan, ortak ve tekrar eden kullanımlar için ürünün özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması ihtiyari olan düzenlemeyi,
- k- Uyumlaştırılmış Avrupa standardı : Avrupa Birliği Komisyonunun talimatı üzerine bir Avrupa Standardizasyon Kuruluşu tarafından hazırlanan ve Avrupa Toplulukları Resmi Gazetesinde ismi yayımlanan standardı,
- l- Uyumlaştırılmış ulusal standart : Bir uyumlaştırılmış Avrupa standardını uyumlaştıran ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından Türk standardı olarak kabul edilip yayımlanan standardı,
- m- Teknik özellikler: Bir belge içinde yer alan ve ürünün taşıdığı isim, terminoloji, semboller, test etme ve test metodları, ambalajlama, işaretleme veya etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi de dahil olmak üzere, kalite düzeyleri, performans, güvenlik veya boyutlar gibi özelliklerini ve ürünün özellikleri üzerinde etkisi olması halinde üretim yöntem ve işlemlerini,
- n- Teknik düzenleme: Bir ürünün, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,
- o- Piyasaya arz: Ürünün, tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,
- p- Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yasal olarak

- yetkili bulunan ve 4703 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerini kendi görev alanına giren ürünler itibarıyla uygulayacak olan kamu kurum veya kuruluşunu,
- r- Uygunluk değerlendirmesi: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin her türlü faaliyeti,
- s- Uygunluk değerlendirme kuruluşu: Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunun test edilmesi, muayene edilmesi ve/veya belgelendirilmesine ilişkin faaliyette bulunan özel veya kamu kuruluşunu,
- t- Onaylanmış kuruluş: Test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşları arasından, bir veya birden fazla teknik düzenleme çerçevesinde uygunluk değerlendirme faaliyetinde bulunmak üzere, yetkili kuruluş tarafından belirlenerek, 4703 sayılı Kanun, Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ile Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik ve ilgili teknik düzenlemede belirtilen esaslar çerçevesinde yetkilendirilen özel veya kamu kuruluşunu,
- u- Uygunluk işareti: Bir ürünün, ilgili teknik düzenlemede yer alan gereklere uygun olduğunu ve ilgili tüm uygunluk değerlendirmesi işlemlerine tabi tutulduğunu gösteren işareti,
- v- İyi uygulama kodu: İlgili sektördeki mevcut teknoloji düzeyi ve bilimsel kriterler çerçevesindeki sağlık ve güvenliğe ilişkin uygulama esaslarını,
- y- Kurul: Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Düzenlemelerin Hazırlanmasına İlişkin Esaslar

Teknik düzenlemelerin hazırlanmasına ilişkin esaslar

Madde 5- Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeler yetkili kuruluşlar tarafından hazırlanır.

Teknik düzenlemelerde uyumlaştırılmış ulusal standartlara atıfta bulunulması halinde, ilgili uyumlaştırılmış ulusal standartların hazırlanması veya hazırlattırılması, tadil veya revize edilmesi, re'sen veya yetkili kuruluşların talebi üzerine, Türk Standardları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilir.

Teknik düzenlemelerde atıfta bulunulan uyumlaştırılmış ulusal standartlar ve ilgili uyumlaştırılmış Avrupa standartlarının isimleri, numaraları ile bunlara ilişkin değişiklikler, bu standartların ilgili olduğu teknik düzenleme belirtilmek suretiyle, yetkili kuruluşlarca, Resmî Gazetede yayımlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Düzenlemelere Uygunluk, Ürün Güvenliği, Üreticilerin ve Dağıtıcıların Yükümlülükleri

Teknik düzenlemelere uygunluk ve bu kapsamda üreticilerin yükümlülükleri

Madde 6- Piyasaya arz edilecek yeni ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun olması zorunludur. Bu hüküm, kullanılmış olmakla birlikte değişiklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlere de uygulanır.

Bir teknik düzenlemede uyumlaştırılmış ulusal standartlara atıfta bulunulduğu durumlarda, ilgili uyumlaştırılmış ulusal standart veya standartlara uygun ürünün, bu teknik düzenlemede belirtilen ve bir ürünün sahip olması gereken temel gereklerle uygun olduğu kabul edilir.

Uyumlaştırılmış Avrupa standardı ve uyumlaştırılmış ulusal standardın bulunmadığı alanlarda, teknik düzenlemede yer alan usul ve esaslar çerçevesinde bu teknik düzenlemede belirtilen temel gerekleri karşıladığı kabul edilen uluslararası standartlar, ulusal standartlar ve diğer belgelere uygun ürünün de ilgili teknik düzenlemeye uygun olduğu kabul edilir. Yetkili kuruluş, ilgili teknik düzenlemenin öngördüğü hallerde, bu belgelerin isimlerini ve numaralarını Resmi Gazetede yayımlar.

Yetkili kuruluş, bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen belgelerin ilgili teknik düzenlemede belirtilen temel gerekleri karşılamadığını tespit ederse, durumu Komisyona iletilmek üzere derhal Müsteşarlığa bildirir.

Ürünün birden fazla teknik düzenleme kapsamına girdiği ve bu teknik düzenlemelerin ürüne aynı uygunluk işaretinin iliştirilmesini öngördüğü durumlarda, uygunluk işareti, ürünün bu teknik düzenlemelere uygunluğunu ve teknik düzenlemelerde belirtilen her türlü uygunluk değerlendirmesi işleminden geçirildiğini gösterir.

Teknik düzenlemelerde belirtilmeyen uygunluk değerlendirmesi işlemleri sonucunda verilen ve/veya ulusal veya uluslararası standartlara uygunluğu gösteren işaretler, ürünün üzerinde veya ambalajında uygun bir şekilde yer alabilir, ancak bu işaretler, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu ifade etmez ve teknik düzenlemeye uygunluğu gösteren işaretin anlamı ve şekli hakkında üçüncü şahısları yanıltacak ve uygunluk işaretinin açıkça fark edilmesini engelleyecek şekilde kullanılamaz.

Uygunluk işareti veya uygunluk değerlendirme işlemleri sonucunda verilen belgeler tahrif veya taklit edilemez, usulüne uygun olmadan kullanılamaz.

Ürün güvenliği ve bu kapsamda üreticilerin ve dağıtıcıların yükümlülükleri

Madde 7- Piyasaya arz edilen ürünlerin güvenli olması zorunludur. Bu hüküm,

üretici ve dağıtıcının, alıcıya bu konuda açıkça bilgi vermesi kaydıyla, antika olan veya kullanılmadan önce tamir veya ıslah edilmesi gereken ikinci el ürünlere uygulanmaz.

Bir ürünün güvenli kabul edilmesi için; ürünün bileşimi, ambalajlanması, montaj ve bakımına ilişkin talimatlar da dahil olmak üzere özellikleri; başka ürünlerle birlikte kullanılması öngörülüyorsa bu ürünlere yapacağı etkiler; piyasaya arzı, etiketlenmesi, kullanımı ve bertaraf edilmesi ile ilgili talimatlar ve üretici tarafından sağlanacak diğer bilgiler ve ürünü kullanabilecek risk altındaki tüketici grupları açısından değerlendirildiğinde, temel gerekler bakımından azami ölçüde koruma sağlaması gerekir.

Daha güvenli bir ürünün üretilmesinin mümkün olması veya piyasada daha az risk taşıyan ürünlerin mevcut olması, ilgili teknik düzenlemede aksi belirtilmedikçe, bir ürünün güvenli olmadığı anlamına gelmez.

Üretici, piyasaya sadece güvenli ürünleri arz etmek zorundadır. Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, ürünün güvenli olup olmadığı; Türk Standartları Enstitüsü tarafından Türk Standardı olarak kabul edilen bir Avrupa standardına karşılık gelen ulusal standartlar veya mevcut olması halinde Avrupa Birliği teknik özellikleri; bunların olmaması halinde ise Türk Standartları Enstitüsü tarafından Türk Standardı olarak kabul edilen diğer ulusal standartlar veya ilgili sektördeki sağlık ve güvenlik konularına ilişkin iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir.

Bir ürün bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen şartlara uygun olsa dahi, ürünün güvenli olmadığına tespit edilmesi halinde, yetkili kuruluşlar, ürünün piyasaya arzının kısıtlanması, piyasadan toplatılması ve bertaraf edilmesine ilişkin önlemleri alırlar.

Üretici, güvenli olmadığı tespit edilen ürünün kendisi tarafından piyasaya arz edilmediğini veya ürünün güvenli olmaması halinin ilgili teknik düzenlemeye uygunluktan kaynaklandığını ispatladıgı takdirde sorumluluktan kurtulur.

Üretici, kendi faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere; ürünün öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmaksızın fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sağlamak, özelliklerini belirtecek şekilde ürünü işaretlemek; gerektiğinde piyasaya arz edilmiş ürünlerden numuneler alarak test etmek, şikayetleri soruşturmak ve yapılan denetim sonuçlarından dağıtıcıları haberdar etmek, riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertarafı da dahil olmak üzere gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

Üretici, ilgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki

son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildiği, ithal ise ithal edildiği tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde yetkili kuruluşlara ibraz etmekle yükümlüdür.

Dağıtıcı, sahip olduğu bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadığını bildiği ürünleri piyasaya arz edemez. Dağıtıcı, faaliyetleri çerçevesinde, ürünlerin taşıdığı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir.

Üreticinin tespit edilemediği durumlarda, yetkili kuruluşça belirlenecek süre içinde üreticinin veya malı tedarik ettiği kişinin kimliğini bildirmeyen dağıtıcı, üretici olarak kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar

Genel esaslar

Madde 8- Piyasa gözetimi ve denetimi; ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında veya ürün piyasada iken, ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğini, güvenli olup olmadığını denetlemek veya denetlettirmek; güvenli olmayan ürünlerin güvenli hale getirilmesini temin etmek, gerektiğinde yaptırımlar uygulanmasını sağlamak amacıyla yetkili kuruluş tarafından yapılacak her türlü faaliyeti kapsar.

Aşağıdaki şartları haiz ürünler piyasaya arz edilmiş olarak değerlendirilmezler:

- a- İlgili teknik düzenlemenin ürünün ihracatına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilmek üzere üretilen ürünler,
- b- İlgili teknik düzenlemeye uygun ve güvenli hale getirilmeden piyasaya arz edilmeyeceğine dair açık bir işaret taşıması şartıyla, fuar ve sergilerde sadece tanıtım ve gösterim amacıyla sergilenen ürünler,
- c- Uygunluk değerlendirmesinin gerçekleştirilmesi amacıyla ihracatçı ülkeden Türkiye’de yerleşik yetkili temsilcisine veya ithalatçıya gönderilen numuneler,
- d- İlgili teknik düzenlemede aksi belirtilmedikçe, üretici tarafından montaj, paketleme, işleme veya etiketleme gibi ileri bir işlemi gerçekleştirmek amacıyla diğer bir üreticiden alınan veya üreticinin yurt dışında olması halinde üretici tarafından ithal edilen ürünler,
- e- Gümrük idarelerince henüz serbest dolaşıma sokulmamış ürünler ile serbest bölgelerdeki ürünler.

Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen ürünlerin piyasaya arz edilmek istenmesi halinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Piyasa gözetimi ve denetimi, ilgili teknik düzenlemelerde ve/veya 4703 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır. Bunlara ilişkin idari düzenlemeler yetkili kuruluşlarca belirlenir.

Piyasa gözetimi ve denetimini gerçekleştirecek yetkili kuruluşların isimleri Müsteşarlık aracılığıyla Komisyona bildirilir.

Yetkili kuruluşların yetki ve sorumlulukları

Madde 9- Yetkili kuruluşlar, ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olup olmadığını tespit etmek üzere ;

- a- Depolama ve satış yerlerinde düzenli kontroller yapar,
- b- Gerekli durumlarda, ürünlerin üretim aracı olarak kullanıldığı işyerlerini düzenli olarak denetler,
- c- (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yerlerde rastgele ve ani denetimlerde bulunur.

Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında yetkili kuruluş üreticiden ;

- a- Teknik düzenlemesi bulunan ürünlerle ilgili olarak, ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygunluğunu gösteren bilgi ve belgeleri,
- b- Teknik düzenlemesi bulunmayan ürünlerle ilgili olarak, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen kriterlerden üretici tarafından esas alınan kriter veya kriterler çerçevesinde ürünün güvenli olduğunu gösteren bilgi ve/veya belgeleri ister.

Yetkili kuruluş, gerekli gördüğü hallerde, üründen veya üretim hatından numuneler alır ve bu numunelerin teknik düzenlemeye uygun ve güvenli olup olmadığının testini yapar veya yaptırır.

Yetkili kuruluş, teknik düzenlemeye uygunluğu gösteren işaretlerin iliştirilmesi ve kullanımının uygun şekilde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğini ve teknik düzenlemelerde belirtilmeyen uygunluk değerlendirmesi işlemleri sonucunda verilen ve/veya ulusal veya uluslararası standartlara uygunluğu gösteren işaretlere dair bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen kurallara uyulup uyulmadığını kontrol eder ve gerekli tedbirleri alır.

Ürünün birden fazla teknik düzenleme kapsamına girdiği ve bu teknik düzenlemelerin her birinin ya da bazılarının farklı yetkili kuruluşların görev alanında bulunduğu hallerde, piyasa gözetimi ve denetimi, ürünün bu teknik düzenlemelerin hükümlerine uygunluğunun eşzamanlı kontrol edilebilmesini teminen ilgili bütün yetkili kuruluşlarca ortaklaşa yürütülür.

Yetkili kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetiminde, gerekli gördükleri durumlarda, gözetim ve denetime konu ürüne ilişkin uygunluk değerlendirmesi işlemlerinde yer almayan test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkanlarından yararlanabilirler. Ancak, test ve kontrol sonucuna göre karar verme sorumluluğu yetkili kuruluşa aittir.

Piyasa gözetimi ve denetiminde test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşlarının imkanlarından yararlanması ve ürünün güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde test ve muayeneye ilişkin giderler üretici tarafından karşılanır. Bu giderler hakkında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Kamu kuruluşlarının başka amaçlarla yaptıkları denetimler sonucunda ortaya çıkan ürüne ilişkin mevzuata uygunsuzluklar; bir kazanın nedenleri araştırılırken ortaya çıkan bilgiler; tüketici, kullanıcı, rakip üreticiler, dağıtıcılar, uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar, diğer kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri tarafından ürünün teknik düzenlemeye uygunsuzluğu ve güvensizliği konusunda yapılan ihbarlar, şikayetler ve bu çerçevede elde edilen bilgiler de yetkili kuruluş tarafından piyasa gözetimi ve denetimi amacıyla kullanılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ürünün Piyasaya Arzının Geçici Olarak Durdurulması

Ürünün piyasaya arzının geçici olarak durdurulması

Madde 10- Yetkili kuruluş, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi; bir ürünün güvenli olmadığına dair kesin belirtilerin bulunması halinde, ürünün kontrol yapılmıncaya kadar piyasaya arzının geçici olarak durdurulması kararını alır ve bu kararı üreticiye derhal tebliğ eder.

Üründen kaynaklanabilecek muhtemel risklerin önlenmesi amacıyla üretici, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin yedinci fıkrası hükümleri çerçevesinde, dağıtıcıları durumdan haberdar eder ve risk altındaki grupların bilgilendirilmesini sağlar.

Yetkili kuruluş, kesin belirtinin tespit edildiği tarihten itibaren en geç yirmi dört saat içinde kontrollere başlar.

Üretici yetkili kuruluşun talebi üzerine, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen bilgi ve belgelere ilaveten,

- a- İlgili teknik düzenlemenin öngörmesi nedeniyle, üretici tarafından, ürünün uygunluk değerlendirmesi için bir uygunluk değerlendirme kuruluşu veya onaylanmış kuruluşa başvurulduğu durumlarda, bu kuruluşlara sunulan belgelerin kopyalarını,
- b- Üretim yerlerinin ve depolarının adreslerini,
- c- Tasarım ve üretime ilişkin detaylı bilgileri,

d- Yetkili kuruluşça gerekli görülecek diğer bilgi ve belgeleri yetkili kuruluş verir.

Ürünün piyasaya arzının geçici durdurulma süresi, ürünün test edilebilmesi için teknik gerekçelerle daha fazla bir süreye ihtiyaç duyulmaması halinde üç günden fazla olamaz.

Yapılan kontrol sonucunda, ürünün güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde, yetkili kuruluş 11 inci maddede belirtilen önlemleri alır.

ALTINCI BÖLÜM

Ürünün Piyasaya Arzının Yasaklanması, Toplatılması ve Bertarafı

Ürünün Piyasaya Arzının Yasaklanması, Toplatılması ve Bertarafı

Madde 11- Ürünün, ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi, piyasa gözetimi ve denetimi çerçevesinde yapılan kontroller sonucunda güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde, yetkili kuruluş, masrafları üretici tarafından karşılanmak üzere, aşağıdaki önlemleri alır:

a- Ürünün piyasaya arzını yasaklar,

b- Piyasaya arz edilmiş ürünlerin toplanmasını sağlar,

c- Ürüne ilişkin güvensizliğin üretici tarafından giderilmesinin mümkün olduğu hallerde, ilgili teknik düzenlemede belirtilen süre içinde, bu sürenin belirtilmemesi halinde yetkili kuruluşça belirlenecek süre içinde ürünün güvenli hale getirilmesi için üreticiyi uyarır,

d- Ürünün üretici tarafından güvenli hale getirilmemesi veya ürünün güvenli hale getirilmesinin imkansız olduğu durumlarda, taşıdıkları risklere göre kısmen veya tamamen bertaraf edilmesini sağlar.

Yetkili kuruluş, gerekli durumlarda, (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen önlemlere ilişkin kararlarını, gerekçeleri ile birlikte ve bu önlemlerin uygulanmasına katılmalarını sağlamak üzere üreticilere, dağıtıcılara ve üründen kaynaklanabilecek risklerin önlenmesine katkıda bulunacak diğer ilgili taraflara bildirir.

Acil önlem alınması gereken durumlar hariç olmak üzere, yetkili kuruluş gerekli görülmesi halinde, bu madde kapsamında alınacak önlemlere ilişkin olarak üreticinin, dağıtıcının ve üründen kaynaklanabilecek risklerin önlenmesine katkıda bulunacak diğer ilgili tarafların görüşüne başvurur.

Yetkili kuruluş, (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen önlemler hakkında gerekli bilgilerin, masrafları üreticiden karşılanmak üzere, ülke genelinde dağıtım yapılan iki gazete ile ülke genelinde yayın yapan iki televizyon kanalında ilanı suretiyle, risk altındaki kişilere duyurulmasını sağlar.

Risk altındaki kişilerin yerel yayın yapan gazete ve televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla, risk altındaki kişilerin tespit edilebildiği durumlarda ise bu kişilerin doğrudan bilgilendirilmesi yoluyla yapılır.

Bu maddede belirtilen masraflar hakkında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Koordinasyon Kurulu

Kurulun Teşkili

Madde 12- Kurul, Dış Ticaret Müsteşarlığı Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürü veya görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, yetkili kuruluşların birer daimi temsilcisinden teşekkül eder.

Kurul başkanı, konunun niteliğine göre danışma mahiyetinde uygunluk değerlendirme kuruluşları ile onaylanmış kuruluşların temsilcilerini, özel sektör temsilcilerini ve ilgili diğer uzmanları Kurul toplantılarına çağırabilir.

Kurulun sekreteryaya hizmetleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

Kurulun Görevleri

Madde 13- Kurulun görevleri:

- a- Piyasa gözetimi ve denetiminin etkin işleyişini sağlayabilmek için, piyasa gözetimi ve denetimi konusunda yetkili kuruluşlar arasında işbirliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak,
- b- Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında yetkili kuruluşların karşılaştıkları sorunların giderilmesi amacıyla çözüm önerileri üretmek,
- c- Ürünlere ilişkin teknik mevzuatın yetkili kuruluşlarca hazırlanmasını ve uygulanmasını izlemek,
- d- Gerektiğinde, teknik mevzuat uyumu ile piyasa gözetimi ve denetimi konularında tavsiye niteliğinde kararlar almaktır.

Kurulun çalışma usul ve esasları

Madde 14- Kurul 4 ayda bir toplanır. Kurul başkanı gerekli hallerde Kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.

Kurul üyeleri Kurul toplantılarında görüşülmesini talep ettikleri konuları, bu konularla ilgili özet bilgilerle birlikte gündeme dahil edilmesi ve diğer Kurul üyelerinin bilgilendirilmesine imkan tanıyacak şekilde, her toplantıdan en az yirmi gün önce

Genel Müdürlüğe bildirir.

Genel Müdürlük, Kurul toplantısından önce gündemde görüşülecek maddeler ile bunlara ilişkin özet bilgileri hazırlayarak her toplantıdan en az beş gün önce Kurul üyelerine bildirir.

Kurul başkanının uygun gördüğü gündem dışı konular da Kurul toplantılarında görüşülebilir.

Kurul'un bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin (d) bendinde belirtilen tavsiye kararlarını alması söz konusu olduğunda, toplantıda salt çoğunluk aranır. Toplantıda salt çoğunluğun bulunmaması halinde kararın alınması bir sonraki toplantıya ertelenir ve üyelere bilgi verilir. Bu toplantıda salt çoğunluk aranmaz. Kurul kararları, toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oylarda eşitlik olması halinde, Kurul Başkanının vermiş olduğu oy, kararı belirler. Kurul üyeleri dışında toplantıya katılanların oy hakkı yoktur.

Yıllık rapor

Madde 15- Yetkili kuruluşlar piyasa gözetimi ve denetimi kapsamında yaptıkları faaliyetlere dair yıllık rapor hazırlar. Yetkili kuruluşlar, bu yıllık raporları bir sonraki yılın en geç ikinci ayının sonuna kadar Kurul Sekreteryası hizmetlerini yürüten Genel Müdürlüğe iletir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bildirimlere ilişkin hükümler

Madde 16- Piyasa gözetimi ve denetimi çerçevesinde yetkili kuruluşlarca alınan önlemlerin Komisyona, Avrupa Birliği üyesi ülkelere ve diğer Avrupa Birliği kuruluşlarına bildirimine ilişkin usul ve esaslar, yetkili kuruluşların görüşleri alınarak, Müsteşarlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

İthalata ilişkin hükümler

Madde 17- İthalat aşamasında ürünlerin ilgili teknik düzenlemeye uygun ve güvenli olup olmadığına dair denetimler, 4703 sayılı Kanun, bu Yönetmelik ve Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Rejimi Kararı ve bağlı Yönetmelik ile Tebliğlerde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

Bilgilerin gizliliği

Madde 18- Piyasa gözetimi ve denetimi sırasında elde edilen bilgiler, risk altındaki grupların sağlık ve güvenliği ciddi ve acil bir tehdit altında olmadıkça gizli tutulmalıdır.

Belgelerin tercümesi

Madde 19- Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası ve 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen belgelerin yabancı dilde hazırlanmış olmaları halinde, yetkili kuruluş üreticiden, bunların Türkçe tercümelerini isteyebilir. Bu tercümelemler, yetkili kuruluşça belirtilen süre içerisinde ibraz edilir.

Ceza hükümleri

Madde 20- Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlar hakkında, 4703 sayılı Kanunda belirtilen idari para cezaları uygulanır.

Geçici Madde 1- Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki Gümrük Birliği çerçevesinde Türkiye tarafından uyumlaştırılması gereken teknik mevzuattan uyumlaştırılmamış olanlar kapsamında yer alan ve Avrupa Birliğinden gelen bir ürünün, Birliğin ilgili mevzuatına uygun olduğu belgelenmiş olsa dahi güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde, bu ürünün, yetkili kuruluşça piyasaya arzının kısıtlanması, yasaklanması veya piyasadan toplatılması hakkında 1/95 sayılı Türkiye ile Avrupa Topluluğu Ortaklık Konseyi Kararı'nın 10 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 21- Bu Yönetmelik 11/1/2002 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 22- Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek 3: CE İŞARETİ TAŞIMASI GEREKEN ÜRÜNLERİN İTHALATINA İLİŞKİN DİŞ TİCARETTE STANDARDİZASYON TEBLİĞİ (2004/9)

Madde 1- 17/1/2002 tarihli ve 24643 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik’in 17 nci maddesi ile 8/1/1996 tarihli ve 96/7794 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon Kararı’nın 2 nci maddesi uyarınca, ekli tabloda (Ek 1) belirtilen Yönetmelikler kapsamına girdiği ilgili yetkili kuruluş tarafından tespit edilen ürünlerin, serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulması halinde, tabi buldukları Yönetmelik hükümlerine uygun olması zorunludur.

Yönetmelikler kapsamına girdiği ilgili yetkili kuruluş tarafından tespit edilen ürünler, Dış Ticaret Müsteşarlığı (Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü) tarafından Gümrük Müsteşarlığına bildirilir.

Madde 2 – Ürünlerin ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun olduğu ekli tabloda (Ek-1) yer alan yetkili kuruluş tarafından verilecek uygunluk yazısıyla belirlenir.

Madde 3 – Ürünler için ithalatçı veya temsilcisi ekli başvuru formunu (Ek-2) tanzim ederek, ürüne ilişkin uygunluk beyanı ile birlikte yetkili kuruluşa başvurur.

Madde 4 – Yetkili kuruluş tarafından ürünlere iliştilen CE İşareti’nin, ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun olarak iliştilirliip iliştilirmediğine göre yapılacak değerlendirmenin olumlu olması halinde, ithalatçıya veya temsilcisine gümrük idarelerine ibraz edilmek üzere uygunluk yazısı verilir.

Ancak, ithalatçı veya temsilcisi tarafından gümrük idarelerine beyan edilen ilgili Yönetmelik kapsamına giren ürünlerin Yönetmelikte belirtilen asgari güvenlik şartları açısından ciddi risk ve tehlike oluşturacağı yönünde şüpheli özellikler göstermesi durumunda, yetkili kuruluş tarafından ithalatçıdan ürüne dair teknik dosya istenir ve/veya ürün ilgili Yönetmelik hükümlerine göre kontrole tabi tutulur.

Yapılan değerlendirme/kontrolün olumsuz olması halinde keyfiyet, red sebeplerini içeren bir yazıyla ilgili firmaya, gümrük idaresine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’na (Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü) bildirilir ve bu ürünlerin ithalatına gümrük idarelerince izin verilmez. Değerlendirme/kontrolün yetkili kuruluş adına başka bir kuruluş tarafından yapıldığı durumlarda keyfiyet, red sebeplerini içeren yazıyla yetkili kuruluşa da iletilir.

Madde 5- Avrupa Birliğinde serbest dolaşıma girmiş olan ekli tabloda (Ek-1) belirtilen Yönetmelikler kapsamı ürünlerde 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü madde hükümleri aranmaz ve ilgili gümrük idarelerince bu ürünlerin ithalatına doğrudan izin verilir.

kuruluşlar tarafından yapılır.

Not: (2004/9) Tebliğinin 5. Maddesi (2004/29) Tebliği ile değiştirilmiş olup, söz konusu maddede bu değişiklik yapılmıştır.

Madde 6- 5 inci madde kapsamında ithal edilen ürünlere münhasıran, ilgili gümrük idareleri, ekli aylık değerlendirme cetvelini (Ek-3) düzenleyerek, her ayın ilk on günü içerisinde yetkili kuruluşa ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü) gönderir.

Madde 7- Yetkili kuruluş ekli (Ek-4) aylık değerlendirme cetvelini düzenleyerek, her ayın ilk on günü içerisinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü) gönderir. Değerlendirme/kontrolün yetkili kuruluş adına başka bir kuruluş tarafından yapıldığı durumlarda, bu kuruluş tarafından düzenlenen aylık değerlendirme cetveli yetkili kuruluşa iletilir.

Madde 8- Bu Tebliğ'de yer alan hususlarla ilgili olarak uygulamaya yönelik önlemleri almaya ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Dış Ticaret Müsteşarlığı (Dış Ticarete Standardizasyon Genel Müdürlüğü) yetkilidir.

Madde 9 - Bu Tebliğ'de yer almayan hususlarda diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Madde 10- 05/12/2003 tarihli ve 25307 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Oyuncaklara İlişkin Dış Ticarete Standardizasyon Tebliği (Tebliğ No. 2003/30) yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 11- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 12- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

Not: Söz konusu Tebliğin Ek'leri <http://www.dtm.gov.tr/dts/mevzu/teblig/teblig.htm> adresinden temin edilebilir.

Consolidated TEXT

produced by the **CONSLEG** system

of the Office for Official Publications of the European Communities

---

CONSLEG: 1993R0339 — 01/05/2004

Number of pages: 7

This document is meant purely as a documentation tool and the institutions do not assume any liability for its contents

► **B**

**COUNCIL REGULATION (EEC) No 339/93
of 8 February 1993**

on checks for conformity with the rules on product safety in the case of products imported from third countries

(OJ L 40, 17.2.1993, p. 1)

Amended by:

	Official Journal		
	No	page	date
► M1 Council Regulation (EC) No 806/2003 of 14 April 2003	L 122	1	16.5.2003

Amended by:

► A1 Act of Accession of Austria, Sweden and Finland (adapted by Council Decision 95/1/EC, Euratom, ECSC)	C 241 L 1	21 1	29.8.1994 1.1.1995
► A2 Act concerning the conditions of accession of the Czech Republic, the Republic of Estonia, the Republic of Cyprus, the Republic of Latvia, the Republic of Lithuania, the Republic of Hungary, the Republic of Malta, the Republic of Poland, the Republic of Slovenia and the Slovak Republic and the adjustments to the Treaties on which the European Union is founded	L 236	33	23.9.2003

Corrected by:

► **C1** Corrigendum, OJ L 92, 16.4.1993, p. 51 (339/93)

▼B

COUNCIL REGULATION (EEC) No 339/93**of 8 February 1993****on checks for conformity with the rules on product safety in the case of products imported from third countries**

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN COMMUNITIES,

Having regard to the Treaty establishing the European Economic Community, and in particular Article 113 thereof,

Having regard to the proposal from the Commission (1),

Whereas products may not be placed on the Community market unless they conform to the rules applicable; whereas Member States are thus responsible for carrying out checks on their conformity;

Whereas, in view of the abolition of controls at the Community's internal frontiers in accordance with Article 8a of the Treaty, Member States should, when carrying out controls at external frontiers, act in accordance with comparable detailed rules in order to avoid any distortion which might adversely affect safety and health;

Whereas, with due regard for the powers of, and the means available to, the national administrations concerned, the customs authorities must, in the case of products from third countries, be closely involved in the market-monitoring operations and information systems provided for under Community and national rules;

Whereas, in particular, if the customs authorities find, when carrying out checks in connection with releases for free circulation, that goods display certain characteristics which would give rise to a serious doubt as to the existence of a serious and immediate risk to health and safety, these authorities must be in a position to suspend the release of those goods and to inform the national authorities responsible for monitoring the market so that the latter may take suitable action;

Whereas the same should apply when, in the same circumstances, the customs authorities find that a document which should accompany the products is missing and/or products are not marketed as specified in the Community or national rules on product safety in force in the Member State where release of the products for free circulation is sought;

Whereas, in the interests of effectiveness and coordination, Member States must designate the national authority or authorities responsible for monitoring the market which must be notified by the customs authorities in the cases referred to above;

Whereas, when thus notified, the authority responsible must be in a position to verify that the products concerned comply with the Community or national rules on product safety;

Whereas, however, such authority must act within a sufficiently short period in the light of the serious doubt referred to above and the international commitments entered into by the Community, in particular with regard to checks on conformity with technical standards;

Whereas, therefore, unless the national authorities responsible for monitoring the market take action, including the adoption of interim protective measures, within that same period, the release of the products in question for free circulation must be authorized provided that all the other import formalities have been completed;

Whereas, however, this Regulation should, in the interests of consistency, apply only in so far as Community rules on health and safety do not contain specific provisions relating to the organization of border controls on specific products;

Whereas such controls should comply, on the one hand, with the principle of proportionality and thus be strictly in keeping with

(1) OJ No C 329, 15. 12. 1992, p. 3.

▼B

requirements and, on the other, with the obligations set out in the International Convention on the Harmonization of Frontier Controls of Goods, which was approved on behalf of the Community by virtue of Council Regulation (EEC) No 1262/84 ⁽¹⁾;

Whereas, in order to ensure a high level of safety in respect of import operations, the Commission and each Member State should seek to ensure the transparency of the measures taken to implement this Regulation, while all the Member States should provide each other with the necessary assistance;

Whereas, in particular, the customs authorities must be provided with information, suitable to the exercise of their duties, gained from knowledge of, on the one hand, the products or product categories which are more specifically concerned and, on the other, the marking of the products and the documents accompanying them;

Whereas the implementation of this Regulation must be monitored so that adjustments can, where necessary, be made in the interests of effectiveness;

Whereas this Regulation forms an integral part of the common commercial policy; whereas it is limited to what is required for the smooth operation of the checks carried out on products imported from third countries to ensure their conformity with the rules on product safety applicable on the Community market;

Whereas such controls should comply with obligations incumbent upon the Community under GATT to conduct trade on a non-discriminatory basis and under the GATT Code on Technical Barriers to Trade, according to which standards should not be applied as a means of creating obstacles to international trade,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

For the purposes of this Regulation:

- 'national authority responsible for monitoring the market' shall mean the national authority or authorities designated by the Member States and required by them to check the conformity of products placed on the Community or national market with the Community or national legislation applicable,
- 'accompanying document' shall mean any document which must physically accompany a product when it is placed on the market, in accordance with the Community or national legislation in force,
- 'marking' shall mean any marking or labelling which products must bear in accordance with the Community or national legislation in force and which certifies that the product conforms with that legislation;
- 'customs authorities' shall mean the authorities responsible for, *inter alia*, the application of customs legislation.

Article 2

When, in the context of checks which they carry out in respect of goods declared for release for free circulation, the customs authorities find:

- that a product or batch of products displays certain characteristics which would give rise to a serious ► **C1** doubt giving cause to believe in the existence ◀ of a serious and immediate risk to health or safety in the event of that product's being used under normal and foreseeable conditions, and/or
- that a product or batch of products is not accompanied by a document or not marked in accordance with the Community or national

⁽¹⁾ OJ No L 126, 12. 5. 1984, p. 1.

rules on product safety applicable in the Member State in which release for free circulation is sought,

they shall suspend release of the product or batch of products concerned and immediately notify the national authority responsible for monitoring the market.

Article 3

Each Member State shall inform the Commission, which shall inform the other Member States accordingly, of the national authority or authorities responsible for monitoring the market which it has designated as having to be informed whenever Article 2 is applied.

Article 4

1. The national authority responsible for monitoring the market shall be in a position to act in respect of any product the release of which has been suspended by the customs authorities pursuant to Article 2. In the absence of such action, the second paragraph of Article 5 shall apply.

2. In the case of perishable goods, the national authorities responsible for monitoring the market and the customs authorities shall, as far as possible, seek to ensure that any requirements they may impose with regard to the storage of the goods or the parking of the vehicles used for transport are not incompatible with the preservation of those goods.

Article 5

Where, after intervening in accordance with Article 4, the national authorities responsible for monitoring the market consider that the product in question does not present a serious and immediate risk to health and safety and/or cannot be regarded as being in breach of Community or national laws on product safety, the product in question shall be released for free circulation provided that all the other requirements and formalities pertaining to such release have been met.

This shall also apply if, within three working days of the suspension of release, the customs authorities, having applied Article 2, have not been notified of any action, including precautionary measures, taken by the national authorities responsible for monitoring the market.

Article 6

1. Where the national authorities responsible for monitoring the market find that the product in question presents a serious and immediate risk, they shall, in accordance with the Community or national rules applicable, take measures to prohibit the product from being placed on the market and ask the customs authorities to include one of the following endorsements on the commercial invoice accompanying the product and on any other relevant accompanying document:

- 'Producto peligroso — no se autoriza su despacho a libre práctica — Reglamento (CEE) n° 339/93',
- 'Farligt produkt — overgang til fri omsætning ikke tilladt — forordning (EØF) nr. 339/93',
- 'Gefährliches Erzeugnis — Überführung in den zollrechtlich freien Verkehr nicht gestattet — Verordnung (EWG) Nr. 339/93',
- 'Επικίνδυνο προϊόν — Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία — Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 339/93',
- 'Dangerous product — release for free circulation not authorized — Regulation (EEC) No 339/93',
- 'Produit dangereux — mise en libre pratique non autorisée — règlement (CEE) n° 339/93',
- 'Prodotto pericoloso — immissione in libera pratica non autorizzata — regolamento (CEE) n. 339/93',

▼B

- 'Gevaarlijk produkt — het in het vrije verkeer brengen ervan niet toegestaan — Verordening (EEG) nr. 339/93',
- 'Produto perigoso — colocação em livre prática não permitida — Regulamento (CEE) nº 339/93',

▼A1

- 'Vaarallinen tuote — ei saa laskea vapaaseen liikkeeseen. Asetus (ETY) N:o 339/93',
- 'Farlig produkt — ej godkänd för fri omsättning. Förordning (EEG) nr 339/93',

▼A2

- 'Nebezpečný výrobek - propuštění do volného oběhu není povoleno - Nařízení (EHS) č. 339/93',
- 'Ohlik toode - vabasse ringlusse mitte lubatud - nõukogu määrus (EMÜ) nr 339/93',
- 'Bistama prece - izlajšana brīvā apgrozībā nav atļauta. EEK Regula Nr. 339/93',
- 'Pavoingas produktas - išleisti laisvai cirkuliuoti draudžiama - reglamentas (EEB) Nr. 339/93',
- 'Veszélyes áru - szabad forgalomba nem bocsátható - 339/93/EGK rendelet',
- 'Prodott perikoluž - mhux awtorizzat għal ċirkolazzjoni hielsa - Regolament (KEE) Nr. 339/93',
- 'Produkt niebezpieczny - niedopuszczony do obrotu - Rozporz dzenie (EWG) Nr 339/93',
- 'Nevaren izdelek - sprostitev v prosti promet ni dovoljena - Uredba (EGS) št. 339/93',
- 'Nebezpečný výrobek - uvoľnenie do voľného obehu nie je povolené - nariadenie (EHS) č. 339/93'.

▼B

2. Where the national authorities responsible for monitoring the market find that the product in question does not comply with the Community or national rules in force on product safety, they shall take appropriate action which may, if necessary, include prohibiting the product from being placed on the market in accordance with the said rules; in cases where placing on the market is prohibited, they shall ask the customs authorities to include one of the following endorsements on the commercial invoice accompanying the product and on any other relevant accompanying document:

- 'Producto no conforme — no se autoriza su despacho a libre práctica — Reglamento (CEE) nº 339/93',
- 'Ikke overensstemmende produkt — overgang til fri omsætning ikke tilladt — forordning (EØF) nr. 339/93',
- 'Nichtkonformes Erzeugnis — Überführung in den zollrechtlich freien Verkehr nicht gestattet — Verordnung (EWG) Nr. 339/93',
- 'Ακατάλληλο προϊόν — Δεν επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία — Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 339/93',
- 'Product not in conformity — release for free circulation not authorized — Regulation (EEC) No 339/93',
- 'Produit non conforme — mise en libre pratique non autorisée — règlement (CEE) nº 339/93',
- 'Prodotto non conforme — immissione in libera pratica non autorizzata — regolamento (CEE) n. 339/93',
- 'Niet-conform produkt — het in het vrije verkeer brengen ervan niet toegestaan — Verordening (EEG) nr. 339/93',
- 'Produto não conforme — colocação em livre prática não permitida — Regulamento (CEE) nº 339/93',

▼A1

- 'Tuote ei vaatimusten mukainen — ei saa laskea vapaaseen liikkeeseen. Asetus (ETY)N:o 339/93',
- 'Icke överensstämmande produkt — ej godkänd för fri omsättning. Förordning(EEG) nr 339/93',

▼A2

- 'Výrobek není ve shodě - propuštění do volného oběhu není povoleno - Nařízení (EHS) č. 339/93',
- 'Nõuetele mittevastav toode - vabasse ringluse mitte lubatud - nõukogu määrus (EMÜ) nr 339/93',
- 'Neatbilstoša prece - izlaidšana brīvā apgrozībā nav atļauta. EEK Regula Nr. 339/93',
- 'Produktas neatitinka reikalavimų - išleisti laisvai cirkuliuoti draudžiama - Reglamentas (EEB) Nr. 339/93',
- 'Nem megfelelő áru - szabad forgalomba nem bocsátható - 339/93/EGK rendelet',
- 'Prodott mhux konformi - mhux awtorizátt għal ċirkolazzjoni hielsa - Regolament (KEE) Nr. 339/93',
- 'Produkt niezgodny - niedopuszczony do obrotu - Rozporządzenie (EWG) Nr 339/93',
- 'Neskladen izdelek - sprostitev v prosti promet ni dovoljena - Uredba (EGS) št. 339/93',
- 'Výrobek nie je v zhode - uvoľnenie do voľného obehu nie je povolené - nariadenie (EHS) č.339/93'.

▼B

3. For the purposes of implementing this Regulation, the provisions of Council Regulation (EEC) No 1468/81 of 19 May 1981 on mutual assistance between the administrative authorities of the Member States and cooperation between the latter and the Commission to ensure the correct application of the law on customs or agricultural matters ⁽¹⁾ shall apply *mutatis mutandis*.

4. Where the product in question is subsequently declared for a customs destination other than release for free circulation and provided the national authorities responsible for monitoring the market do not object, the endorsements listed in paragraphs 1 and 2 shall also be included, under the same conditions, on the documents used in connection with that destination.

Article 7

This Regulation shall apply only in so far as Community rules do not contain specific provisions relating to the organization of border controls on specific products.

This Regulation shall in any event not apply in the cases covered by Community rules relating to plant-health, veterinary and zootechnical controls and to animal protection.

Article 8

Within three months of the entry into force of this Regulation and for the purposes of its implementation, a list of the products or product categories which, in the context of Community rules, are more specifically covered by the second indent of Article 2 shall be drawn up in accordance with the procedure specified in Article 9; the list shall be drawn up on the basis of experience and/or of the rules on product safety. In accordance with the same procedure, that list shall be revised, as and when necessary, in order to adapt it to the new situations resulting from the experience and development of the rules on product safety.

▼M1

Article 9

1. The Commission shall be assisted by a committee.
2. Where reference is made to this Article, Articles 4 and 7 of Decision 1999/468/EC ⁽²⁾ shall apply.

⁽¹⁾ OJ No L 144, 2. 6. 1981, p. 1. Regulation as amended by Regulation (EEC) No 945/87 (OJ No L 90, 2. 4. 1987, p. 3).

⁽²⁾ OJ L 184, 17.7.1999, p. 23.

▼MI

The period laid down in Article 4(3) of Decision 1999/468/EC shall be set at three months.

3. The Committee shall adopt its Rules of Procedure.

▼B*Article 10*

Each Member State shall transmit to the Commission the characteristics of markings and accompanying documents as referred to in Article 1 and required under Community rules or under its own rules, together with the reasons for the instructions given to the customs authorities with a view to applying the second indent of Article 2. The Commission shall forthwith forward to the other Member States the information it has received. Such characteristics shall first be communicated within two months of the entry into force of this Regulation.

Article 11

1. If, for the purposes of applying this Regulation, a Member State decides that specialized customs-clearance points need to be designated for checks on certain goods, it shall notify the Commission and the other Member States accordingly; the Commission shall keep up to date and publish a list of specialized customs-clearance points.
2. The constraints resulting from the obligation under paragraph 1 to pass through a specialized customs-clearance point must not be disproportionate, as far as economic operators are concerned, to the objective in question, having due regard to the actual circumstances which may justify that obligation.

Article 12

Each Member State shall, within two months of the entry into force of this Regulation, notify the Commission of the provisions it has adopted with a view to its implementation. The Commission shall communicate those provisions to the other Member States.

Article 13

Within two years of the entry into force of this Regulation, the Commission shall report to the European Parliament and the Council on its application and shall propose any change which it feels is appropriate. Member States shall, for the purpose of drawing up that report, provide the Commission with all relevant information relating to the way in which they apply the Regulation, in particular as regards the statistics relating to the application of Article 6.

Article 14

This Regulation shall enter into force one month after its publication in the *Official Journal of the European Communities*.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

KAYNAKLAR

- Doç. Dr. Harun GÜMRÜKÇÜ, Türkiye ve Avrupa Birliği-ilişkinin Unutulan Yönleri, Dünya ve Bugünü Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., İstanbul 2002
- İşletmeler için Dünya Ticaret Sistemi Rehberi, Uluslararası Ticaret Merkezi UNCTAD/DTÖ ve Commonwealth Sekreteryası, 1999
- Acar Şensoy, Avrupa Birliği'nin Malların Serbest Dolaşımı Mevzuatına Uyumda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TÜSİAD Yayınları, Lebib Yalkın Yayınları ve Basım İşleri A.Ş. Aralık 2001
- Avrupa Birliğinde CE Uygunluk Değerlendirmesi Yapan Onaylanmış Kurumlar, İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları Mayıs 1996
- Ömer Baysan, Osman Civelek, Türkiye'nin Avrupa Birliği Teknik Mevzuatına Uyum Çalışmaları ve CE İşareti İstanbul Sanayi Odası Yayınları, Erler Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş. Ağustos 2004
- Türk Standardları Enstitüsünü Temsilen ISO/IEC Toplantılarına Katılacak için Rehber, TSE Uluslararası Standartlar Müdürlüğü
- Devlet Planlama Teşkilatı Özel İhtisas Komisyonları, Türkiye-AT Mevzuat Uyumu Sürekli Özel İhtisas Komisyonu Raporları, Cilt 2, Tüketicinin Korunması Alt Komisyonu, Ankara, Kasım 1995
- Avrupa Birliği'nin 339/93/EEC Sayılı Konsey Tüzüğü

Web Adresleri

<http://www.iso.org>
<http://www.iec.ch>
<http://www.itu.int>
<http://www.cenorm.be>
<http://www.cenelec.org>
<http://www.etsi.org>
<http://www.europa.eu.int>
<http://www.aselsan.com.tr>
<http://www.satturkey.com>
<http://www.un.org.tr>
<http://www.dtm.gov.tr>
<http://www.tse.org.tr>
<http://www.turkak.org.tr>
<http://www.abgs.gov.tr>
<http://www.koniks.com.tr>
<http://www.kobiticaretmerkezi.com>
<http://www.kalder.org>
<http://www.basbakanlik.gov.tr>
<http://www.rega.com.tr>
<http://europa.eu.int>
<http://www.igeme.org.tr>